

Tlče

ČÍSLO 5 · ROČNÍK I.

27. LISTOPADU 1942

CENA K 1.50

LIST NOVÉ GENERACE

PŘIZNÁNÍ K VÝKONU

Dr. Fr. Teuner.

RADOST Z POVINNOSTI

Není nic nepřirozené, jestliže mládež touží účastnit se veřejného dění, které spo-
lu se svými staršími vrstevníky protívá. Je
jen podstatný rozdíl v tom, jak dříve mlá-
dež se uplatňovala ve veřejnosti a jak se u-
platňuje dnes. Dnes totiž není doba, kdy
by mládež mohla jen hledat svoje uplatně-
ní v nějakém pláněm politikařem, nýbrž
dnes cesta k jejímu uplatnění je dána prací
pro celok, v němž žije a jež zaručuje jí její
vlastní budoucnost.

Postoj k veřejnosti je určen mládeží v
prvé řadě povinností vytvářet pro sebe sa-
mu i pro jiné záživý příklad, jež vychází
současná doba, válka a z ní vyplývající po-
vinnosti i úkoly.

Mládež dneška musí se tedy v první řa-
dě připravovat použitím nových výchov-
ných směrnic pro budoucí život, pěstovat v
sobě všechny dobré vlastnosti a schopnosti,
kterými se dohře uplatní při budoucí vý-
stavbě vítězné Říše a v nové mírové Evro-
pě. Ale i poctivý pracovní výkon v dnešním
velikém pracovním procesu je příkazem
nejen každého jednotlivce, nýbrž i veškeré
mládeže a je tou pravou politikou dneška,
kdy se válčí. Říše i v zámeí musí být co
nejúspěšnější, co nejpořádanější a co nejvý-
konnější. Mladý Němec jako mladý Čech
musí v první řadě pomáhat práci a vykládat
pro Čecha to platí, neboť jemu není určeno
jako mladému Němci odložit na zavolání
kopatu a uchopit se pušky a bojovat.

„Pospolitosť nacionálně socialistické re-
voluce musí se dnes zpečetovat poctivými
mnohdy v pracovních povinnostech.“ To jsou
slova, která pronesl k shromážděným stře-
doškolákům pan ministr Moravec, když
jim vyslovil uznání za pomoc při složení
3600 vagonů brambor. Zde zasáhla mládež
tím pravým a správným způsobem do ve-
řejného dění, bez politikaření. Vytvořila
příklad, který znamená více, než kdyby by-
la a významní obličejové filosofovala a politika-
řila tak, jak tomu bylo při veřejné čin-
nosti mladých v bývalých politických par-
tách.

Jestliže dnes mnoho českých chlapců
pracuje v různých oborech i v Říš, pak
můžeme opět říci: „Ano, i tímto naše mlá-
dež účastní se veřejného dění a podává do-
brý příklad, neboť plněním daných úkolů
a práci i mimo Protektorát zajišťuje sobě
i svému národu budoucnost a dělá tu nej-
lepší politiku. I těch 3.500 studentů, kteří
se přihlásili na vysoká učiliště Říše, zapo-
jují se do veřejného dění a jejich studium
bude mít ten veliký význam, že si v Říš
osvojí mnohé cenné vědomosti, které pak
v budoucnu použijí a že se navrátí jako do-
brí odborníci, zvěrolékaři, lékaři, technici
pracovníci a podobně k radosti a k chloubě
svého národa.“

Jak je na druhé straně ubohé a zvrá-
cené se domnívat, že nějaké vzpurné a ne-
smyslné šeptání může něco prospět, jak se

Ministr školství a ministr lidové osvěty, předseda Kuratoria pro výchovu mládeže Ema-
nuel Moravec vítězí hříbění generálního referenta Kuratoria dr. Teunera o skončení
alce skládky brambor na vlašském nákladovém nádraží. Foto Sovo

tak mnohý ten šuškal ve svém malém roz-
hledu domnívá. Naši středoškoláci, když
skládali brambory a kdy vedle svých škol-
ských povinností byli zaujati i touto prací,
neměli jistě čas na to, aby povidali nějaké
nesmysly šuškandy, zrovna tak jako dělní-
k, který večer po práci vrací se ke své
rodině. Víme zcela dobře, že ten, kdo dnes
poctivě pracuje, nemá ani čas ani chuť po-
slouchat těch několik silenců, kteří jen z
nedostatků práce kalí vody našeho veřejné-
ho života a ruší práci i možnosti všech, kdož
se poctivě staví k úkolům Říše i našeho ná-
roda. Proto je jen zdravým a přirozeným
příkazem všech, kdož chtějí naši mládež u-
chránit škod, aby ji nenechali zahálet a
určováním dalších pracovních úkolů ji vedli
k chápání radosti z dobře splněné povinno-
sti, k ocenění práce rukou a k vědomí nut-
nosti i užitečnosti přinést něco ku pro-
spěchu celku.

Jen práce uchrání dnes mladého člove-
ka před všemi nepravostmi, jež hlavně ze

zahálky vznikají. Dekadence potápkovství
a ostudné zjevy s tím spojené pramenily
jen v zahálce, která je tím nejpatrnějším
vychovatelům mladého člověka.

Jak blahodárné výsledky a důsledky
přinesou dnešní pracovní úkoly, jež urč-
ny jsou mladým lidem, poznáme teprve v
budoucnu.

Až jednoho dne vrátí se všichni ti mladi
lidé, kteří dnes ve velkých podnikcích Říše
poznávají nové pracovní metody, obohacují
své znalosti novými zkušenostmi a rozšiřují
svůj životní názor, domů, pak teprve sami
poznají, jak velkou cenu mělo jejich pra-
covní zasnění v Říš a jak daleko budou
před těmi, jimiž se této možnosti nedostalo.

Je-liž tedy dnes mluvíme o výchově
mládeže, pak také jedním z prostředků vý-
chovných je práce, radost z práce a radost
z výsledků, které poctivá práce vždycky
přináší.

ZKLAMANÉ NADĚJE

Když jsme se naposled před 14 dny na
tomto místě zabývali válečnými událostmi,
měl právě vzduchem jásot Anglo-Severo-
američanů jednak nad pomyslným úspě-
chem v Lybi, jednak nad zdánlivým vylo-
dění na francouzském koloniálním území
v severní Africe. Již tehdy nebylo zapotřebí
mnoho důvtipů k poznání, že v obou pří-
padech nebylo vyřčeno poslední slovo, a
nám se zdá, že k tomuto stanovisku, které
jme již tehdy zaujali, se připojily i některé
prostravé kruhy v USA a v Anglii. K na-
fouknutým lícením rozčilených papírových
strategů v USA a Anglii, že Rommel a jeho
oddíly jsou prý potěny, chybí však zprávy
vrohého velitelství německé branné moci.
O tom však nemůže být žádné řeči, právě
naopak, nepřítel musí domat, že se ge-
nerálu polnímu maršálovi Rommelovi po-
dařilo odpoutat se a největší částí svých
bojových sil od povolna postupujících
britských oddílů, takže dnes disponuje ne-
daleko místa, kde předposledně zarazil po-
stup Angličanů, silnou a průbojnou armá-
dou, která připraví Angličanům ještě mno-
hé bolení hlavy.

V severní Africe se však věci také tak
nevyvíjely, jak by si to Angličané a Severo-
američané přáli. Podatilo se jim sice Dar-
lanovou zradou zmocnit se bez větších bojů
a odporu francouzského koloniálního území,
ale tím však ještě není celá záležitost roz-
hodnuta. Angličané a Severoameričané,
kterým se podařilo dostat se bez válečného
odporu na pobřeží, museli bezmocně při-
hlížeti, kterak se jejich transportní lodí
stávaly obětmi německých a italských po-
norů a ve dne v noci způsobuje jim le-
tecto Osy nejtežší ztráty na lodním pro-
storu, materiálu a lidských životech. Otáz-
ka příslu pro experiment v severní Africe
se již dnes posuzuje v Londýně natolik
příznivě, že je všeobecně nazýván „Roose-
veltovým podnikem“. Osa se však již dávno
zabezpečila: na francouzském pobřeží a na
Koráice stojí německá a italská armáda
připravena k obraně a před několika dny
oznámila stručně zpráva vrchního velitel-
ství německé branné moci vysazení německ-
kých oddílů v Tunisu. Angličané dobře vědí,
co to znamená a američtí reportéři, kteří
poznali válku jen z vyprávění a z holly-
woodských filmových ateliérů, jsou pouhými
začátečníky a proto jim nelze mít za
zlé, když pouštějí uzdy své bujné fantasii.
Stejně však se také nedivíme tomu, když
nyní píší o „robovských úspěších“ nad
„uplně zmatenými“ útekem nepřítelů a ne-
budeme se nikterak diviti, když jednoho
dne to budou právě oni, kteří jako první
vezmou nohy na ramena a daleko vpředu
před vlastními oddíly se pokusí dostihnouti
přistavá, aby v nich pak s údivem kon-
statovali, že lodí, jež je měly odvézt zpá-
ky, již neptipuly.

Tohoto času jsou alespoň američtí žur-
nalisté ve svém životě, a to, co severo-
americkým vojákům chybí na vojenských
zkušenostech, snaží se doplniti svým žva-
něním. Nechme je jen klidně dále psát,
stejně jednou přijde den, kdy k tomu ne-
budou mít více času.

Ve Francii se věci tak dalece vyjasnily,
že maršál Pétain, který Francii dnes zosob-
ňuje, jednak se zcela rozhodně odvrátil od
zrádce Darlana, jednak vyval Francouze

Co se děje ve světě a u nás doma

Před rokem 22. listopadu 1941 zahynul hrdinskou leteckou smrtí Oberst W. Mölders.

Snímek: Centropress.

Na mimořádně významné thema, volbu povolání a výchovu k povolání, promluvil v neděli dopoledne ve velkém přednáškovém sále říšského ministerstva práce v Berlíně říšský organizátor vedoucí dr. Ley a říšský vedoucí mládeže Armann k chlapcům a dívkám Hitlerovy mládeže. Na následném obrázku: Říšský organizátor vedoucí dr. Ley a říšský vedoucí mládeže Armann ubírají se spolu s mládeží na své místo. Za nimi vlevo K-Führer oblasť Berlín-Halensee-Hanshofen Hamann a zástupce říšského vedoucího Gauleiter-Stellvertreter státní rada Göring.

Snímek: Scherl, Berlín.

Němečtí pěšáci musí v tuto dobu na východě překonávat velké spousty bláta, ve které se proměnila bolševická zasněženost. Přesto postup německé armády tento obtížný nečas zastavit nemůže.

Snímek: PK Kriegsbericht Frechmann (Transocean).

HJ a 1. prosinec 1936

Organisace německé mládeže HJ-Hitler Jugend prošla od svého vzniku až do doby dnešního stavu celou řadou vývojových stupňů, které z ní postupem doby vytvořily dnešní jedinou složku německé mládeže.

V příštích dnech budou naši němečtí kamarádi vzpomínat 1. prosince 1936. V tento významný den byla totiž organisace Hitlerovy mládeže zákonem pověřena výchovou veškeré německé mládeže ve věku 10—18 let mimo školu a rodinu. Provedením tohoto zákona byl pověřen vedoucí mládeže německé Říše za spolupráce s Nejvyšším říšským úřadem, který jest přímo podřízen Vůdci.

Význam zákona o HJ z 1. prosince zdůraznil vedoucí mládeže německé Říše Baldur von Schirach ve svém svolání k německému a zahraničnímu tisku v prvních dnech prosincových r. 1936.

Jest to dílo do budoucnosti — prozíravé a krásné. Neznámá zbyrokratisování hnutí mládeže, ale úplné sjednocení veškeré německé mládeže pod prapory HJ za jednotného vedení.

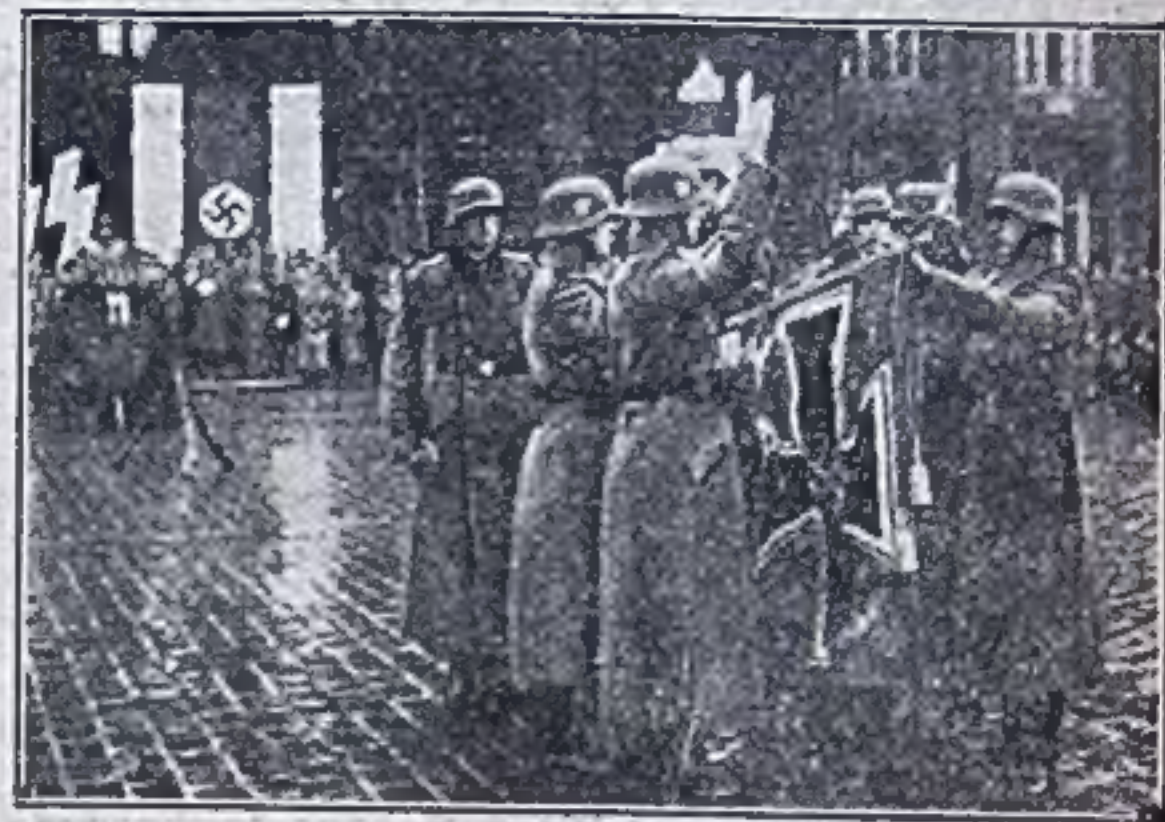
Generace, která byla ještě před nedávnem roztržena, stojí dnes silna a jednotna, připravena plnit své dějinné poslání. A toto poslání je velké a významné. Naším ideálem jest, jak zdůraznil Baldur von Schirach, aby mládež byla šťastná a veselá, ale aby se naučila brzy pochopit potřeby doby, aby nečekala na dary, ale aby si vše dovedla získat sama radostně a čestně.

Od založení HJ byli všichni její příslušníci vychováni v duchu nacionálního socialismu k odpovědnosti a smyslu pro čest a kázeň. Ano, byla to tvrdá vojenská kázeň, která však vychovala z mladých chlapců a dívek silné a odhodlané muže a statečné ženy. Schopností vychovatelů, kteří šli vždy příkladem ať svým výkonem nebo vzorným způsobem života usnadnili tento gigantický přerod v německé mládeži.

Proto také na zdravém základě mladé německé generace našla myšlenka nacionálního socialismu úrodnou půdu. HJ stává se nejen vyznavačem nového myšlenkového proudu, ale také nadšeným šířitelem a průkopníkem.

Šťastná je mládež, která má svůj vzor! Mládež německá má velký a zářný vzor ve svém Vůdci, za kterým jde radostně a odhodlaně. Není proto divu, slyšíme-li o příslušnících HJ, kteří byli vyznamenáni Železným křížem, není divu, vidíme-li je zastávat významná místa v dnešním válečném dění. To je jen samozřejmý důsledek skvělé výchovy — to je jen naplnění onoho významného poslání.

Proto vytvoření HJ a její povýšení na jednotné hnutí německé mládeže zákonem z 1. prosince 1936 je dalším pomníkem velikosti Vůdcova ducha a vůle — dilem dnes ještě slovy těžce docenitelným.

Ze slavnostní přehlídky nováčků HJ na Staroměstském nám. Na obrázku nováčci HJ vtisají na prapor.

Snímek: Bildienst-Reichsprotector.

Nezlomná síla mocností Osy

V severní Africe nedošlo zatím k větším bojům. Maršál Rommel neposkytl nepříteli vůbec příležitost, aby porazil alespoň část německo-italských vojsk, zaujal u Agadabie nové postavení a hladce odrazil nápor Britů, kteří se pokusili zaútočit na tyto pozice. V Tunisu pokračuje německo-italské vojsko ve svém postupu a obsadilo další důležité strategické body. Anglo-severoamerické oddíly byly hned v prvních potyčkách poraženy a zahmány. Mocnosti Osy ovládají dnes daleko pevněji než dříve nejdůležitější místo Středomoří, a to Sicílskou úžinu, neboť dnes jsou oba břehy pod kontrolou Osy. Na východě sovětské útoky ztroskotávají v ohni německé obranné palby a v Londýně dále pokračuje boj mezi Churchilllem a bolševikem Crippsem. Tyto vnitřní boje Anglii na síle nepřidají.

el

Říšský komisař pro zužikování starších lidí daroval pro tři nejlepší německé školáky, kteří ve čtvrtém čtvrtletí 1943 dosáhli nejlepšího průměrného bodového výsledku na zátku, tři cenné akvarelly berlinského malíře Gottfrieda Richtera. Součástí o získání této krásné a čestné nástenné ozdoby již započala. Na obrázku ukazují jeden z akvarelů, znázorňující útok německého válečného letadla na nepřátelskou transportní loď.

Snímek: Scherl, Berlín.

Dva z nejlepších

V reálném gymnasiu na Lelné a v hlavní dívčí škole v Bubenči zazářily před několika dny dvě hvězdy, dvě děti, kterým nyní pravděpodobně závidí všichni správní kluci a všechna děvčata v celém Protektorátu. Jak by také ne — vždyť jejich fotografie i popis jejich krásného činu, za který byly pochváleny a odměněny ministrem dopravy Kamenickým a ministerkým dirigentem Danco, a ministrem školství a ministrem lidové osvety, Emanuelem Moravcem, proběhly veškerým českým i moravským tiskem. Tyto dvě děti se neobjevily na stránkách novin jako nějaké zázračné dětské filmové, divadelní či jiné, brzy zhasínající hvězdy, ale jako příklady rozvášněných a rozumných mladých lidí, kteří znají svou povinnost a kteří si dovedou ve všech případech poradit. Všichni jste si jistě o jejich činu přečetli v některých novinách nebo obrázkových časopisech, proto vás bude jistě více zajímat pár slov o nich samotných.

Cimáciřská Stanislava Hájková, žákyň druhé hlavní dívčí školy v Bubenči, je dcera

hlídače trati a bydlí ve strážním domku v Kralovské oboře. Od mládí vídala tatínka

vycházet na trať a věděla, že tato důležitá služba je nutná proto, aby vlaky správně

jazdily a že jediná otcova nepozornost by mohla stát desítky lidských životů. Snad takhle železničářská krev byla jednou z příčin, proč se dovedla rychle a správně rozhodnout. Jinak je to děvčátko plaché, které má malý zájem o počty, mluvnické, dějepis a ostatní teoretické předměty vynahrazuje výborným prospěchem v ručních pracích.

Rozhovor s kvariánem Jeromírem Blechou, který je o rok starší, to už je akorát zábava s dospělým člověkem. Dlouhý, štíhlý hoch s výraznými očima již dobře ví, co bude dělat. Po maturitě chce studovat strojní inženýrství. Také on pochází ze železničářské rodiny a má proto vrozený smysl pro pořádek ve všem: v učení (studuje s vyznamenáním), ve sportu i v zábavě. Již v mládí má svůj čas přesně rozdělen a hlídá využití co nejvíce každé minuty času. Když byl svědkem nehody na trati, věděl, že i na trati musí být pořádek, a proto se, ač raněn, rozběhl pro pomoc. Charakteristické pro něj je, že se ani doma události nepochlubil a rodiče to z něho musili tahat jak z chlupatého deku. Po návratu domů si totiž zavázal odřenou ruku a šel si do pokoje číst...

Foto: Sovo.

O Velký německý básník Gerhart Hauptmann oslavil v minulých dnech své osmdesáté narozeniny, ke kterým mu Vídeň zaslal srdečný telegram a četný dar. Básníkovi byly oděny velké pocty městem Breslau. Říšský velitel Balder von Schirach doprovodil básníka do Vídně k nastávajícím dnům Gerhart Hauptmann a oděil mu, jako nejvyšší vyznamenání říše, čestný prsten města Vídně.

V českých zemích je Gerhart Hauptmann nejméně známým a nejméně známým autorem. Jeho hry byly v nás uváděny vždy krátce po jeho premiérách v říšských divadlech. Jeho plodná podstatnost a vliv působily velmi vydatně na náš mladý divadelní naturalismus. Osmádesátka velkého básníka byla proto i u nás velmi živě vzpomínána. Na scéně Národního divadla byla v rámci básnického jubilea uvedena jeho hra „Před a za padem slunce“.

O České divadlo oslavilo 15. listopadu 150. výročí narození otce českého divadla V. K. Klicpera. Klicpera byl divadelník rodem i srdcem. Byl zakladatelem českého dramatu. Naplňoval přes padesát let a tím vytvořil základ českého dramaturgického umění, které nemělo až dosud žádného rasu. Je správné, že se oslavuje tento velký duch českého divadla; vzpomínka na něj však nemá být jen důvodem k navracení se k jeho práci, ale povzbuzením k práci nové. Toho by si měli být vědomi všichni ti, kdož dnes rozkošují o českém divadle.

Jeden z největších českých ilustrátorů Mikoláš Aleš byl se byl dožil 18. listopadu devadesát let. Je to náš nejmladší a nejpopsatelnější kreslíř. Jeho ornamenty, drobné kresbičky až po velká díla jsou všem známé a všem stejně milé. Bylo by jistě dobré, kdybychom tohoto velkého umělce uctili zřízení Alešova muzea, kam bychom anebli všechna jeho díla a tak umožnili nejširší veřejnosti potěšit se pohledem na bohatou řadu Mikoláše Aleše.

Výstava „Umělců národa“ bude letos opět uspořádána v Praze kulturní radou. Také na tento budou uspořádány výstavy soudobého umění a to v Táboře, Hradci Králové a Brně. Vystavované obrazy a sochařská díla budou letos podrobeny přísné kritice výstavních výborů, takže výstavy budou představovat výkvet českého výtvarnického umění.

O V. Münchena konal se týden říšského kulturního filmu. Nejlepší krátké kulturní filmy byly odměněny cenami, oděny jim jménem říšského ministra dr. Goebbelse. Tento týden dovedl, že říše ani ve válce nezapomíná na kulturní vývoj ve všech částech kulturního života.

O jedné vládě

V celém světě známý italský básník Dante Alighieri byl také politickým spisovatelem, jehož hodnotu oceňuje teprve dnešní doba. V době, kdy žil, na sklonku 13. a na počátku 14. století, tuřily v Itálii boje mezi stoupenci myšlenky jednotného římsko-německého císařství, kteří se nazývali Ghibellini, a mezi stoupenci vrchní moci papežovy, Guelfy. Dante podporoval vždy myšlenku vrchní moci krále a jeho spis „De monarchia“ je knížkou, v níž Dante dokazuje, že jedinou vhodnou vládní formou je soustředění vrchní moci v rukou císaře, jímž je míněn císař římsko-německý. Dante namítal různě mnohohlavé vládní sbory, které pro samé porady nedojdou k rozhodnutí, a zvláště odmítá papežovy nároky na svrchovanost v celém křesťanském světě. Knížka je zajímavá, ale svým rázem, neboť pochází ze 14. století, pro mladé lidi dosti těžká. Vydal Melantrich.

Dobrá kniha pro mládež

Josef Mikel — „Černý jelen“ — str. 364. Nákl. Grafické unie vyšlo v říjnu letošního roku.

Napsal knihu pro mládež není snadný úkol. Autor musí zaujmout naprosto fantazii mladého čtenáře, aby knihu dočetl až ke konci. Tím nebezpečnější je to v případě, odvádějí se zabloudiv do říše pustých hvězdů tatarských hor. Létkové vábívé lůžka musí být zpracovány s jemným instinktem pro každý děj, pinč vzruchu.

Tak je tomu v knize „Černý jelen“. Prožíváme celý rok téměř uprostřed hlubokých lesů, kde nevládnou ještě neomezené lidské ruce. Zde, v nejzářších koutech, kam se stáhli dere sluneční paprsek, ličí autor drama, odhrávající se dnem i nocí v zápasu světa o život, drama, v němž vládnou neomezené zákon přírody. Tvrdý, někdy až krutý osud, stihá obyvatelé těchto lesů. Život zvířete je vyličen s opravdovou zkušeností pozorovatele.

Knihu si přečte se zájmem nejen mládež, ale i dospělí a odloží ji jistě s uspokojením, neboť přináší nové krásné pohledy do samot lesů a hor, kam nikdy sami nevstoupili.

Zemědělské knihkupectví A. Neubert v Praze vydalo milé dílko Viléma Škvrny „Trochu dějin, mytů a jiné zajímavosti. Je to slovníček pradávnej historie, který je určen k většímu chápání starověké kultury u českého člověka.

Poslání mladých básníků

Rudolf Hudec

Brány umění se v posledních letech otevírají dokofán mládí. Mladý básník se nemusí na počátku své dráhy dožebrať přízně stranických velitelů, jak to bývalo v dobách tak zvané demokracie. Tehdy se často říkalo, že by se jaksí málo něco podniknout ve prospěch mladých talentů. Ale přiležitost k uplatnění se jim neposkytla. V posledních třech letech se na významná místa dostali lidé nezaujatí politickou minulostí. Nastupující generace byla proto ušetřena politických svárů a může soustředit všechny své síly jen na svou tvorbu.

Dnešní mladý spisovatel se nedívá zpátky. Hledí vpřed s vírou a nadějí. Ve své tvorbě se nezabývá rozpínaváním chorobných duševních stavů, jak to kdysi přikazovala móda, a narábývá se ani navlékáním drobných osobních citů do náladových do nitky měsíčních paprsků. Vytváří poesi práce a mužnosti. Jestliže básník divějšího období se ve svém díle mazil s roztočivými figurkami, ve kterých viděl esenci lidskosti, dnešní básník má zdravé názory: oslavuje ve své tvorbě statečnost, bez níž nemáme dobré zvlášti. To je zdravé zaměření právě tak, jako byl chorobný ten divější literární zájem o typ nehrdinaký. Vždyť i lékařská literatura se shoduje v názoru, že nedostatek odvahy k sebeobětavosti patří k nehlubším příčinám duševních onemocnění. Je prokázáno, že společný rys všech tak zv. nervových onemocnění je úzkostné soustředění na vlastní já, stále seba křehčivě pozorující neschopnost, žili onen druh lásky k životu, který vede k předčasné ztrátě života — docela ve smyslu evangelia. Jež praví: Kdo přilil miluje svůj život, ztratí jej...

Tam, kde se básník věcejáka snažil uplatnit svou churavou výjimečnost, které chybělo fikal originalita, dnešní básník potlačuje osobní citičky a tlumčí smýšlení celku. Do lyrické poesie tím pronikají

alovní obraty, které byly dříve vyhrazeny tvorbě epické, metafory mají svůj epický vzruch. Také v románech mladých autorů se čím dále tím více projevuje převažná činnost nad alovním ornamentem. Divější neukázněná touha po nevědomosti, vykupovaná často za cenu nerozumitelnosti a nesmyslu, vedla k rozbití veršové formy, k drobení rýmů a k rebusovitým zkratkám. Nynější zdravá touha tlumčíti myšleni, city a vůli lidí vede básníky ke starému poctivému mistrovství. Vzápětí básně hudebně vyvážené a plným rýmy. Nové myšlenky si vynutily ukázanou formu.

Básník si uvědomil své výchovné poslání v národě. V době, kdy celý svět se otlárá rápasem o nový řád, nepřichází před tvář veřejnosti s rebusem, ani s pitvaním vlastních soukromých zážitků. Někdo nám třeba namítne, že ještě nejdříve někde žili básníci, utkanou ze stínů a vrdechů, varše, ve kterých převládá náladová lenost, nějaký výtvor o polibcích při měsíci. Taková poesie je však dnes jen výjimkou, jež potvrzuje pravidlo. Tím neříkáme, že se má básník vzdát citovosti. Básník se ve všech dobách zpodobal ze svých lásek ve svém díle. Ale obstaral jen to, co má pečetí velikosti. Mnoho překvapivého nám může Helmut, který nám předvádí divadlo svého nitra, ale mnohem více nám poskvrne básník, který hlásá životní aktivitu. Může být krásná mše, rovinaná pod balkonem při měsíci, ale ještě krásnější je píseň, při které pochedují rástupy lidí sjednocené myšlenkou nového řádu. Potřebujeme písně, které slavi muže a činy. Mladí autoři, kteří tvoří takové písně, instinktivně navazují na poctivě mistrovství Sládka, Neruda a j. Neostýchají se jiti v jejich klápejkách. Vždyť generální problém jest podro stárkou respektu.

UMÍTE ČÍST?

K základním schopnostem alespoň průměrného vzdělaného člověka patří umění číst. Dnes se nám zdá, jako by čtením bylo docela jednoduchou věcí, tak jako se naučíme třeba plovat. Byly však doby, kdy toto umění nebylo tak rozšířeno mezi lidmi, kdy číst umělo jen několik vzdělaných mnichů v klášterech.

Krátce a dobře: vše, co dříve souviselo s písmenkami, bylo považováno za umění. Protože lidé neměli na čem pašt, nedostalo se jim k psaní a čtení tolik. Papír poznali až v posledním středověku; jeho znalost přinesli křesťští rytíři ze svých tažení na Východ do Zastlbené země, kterou obozbovali proti Turkům.

Když přinesli křesťáci do Evropy znalost výroby papíru z hadrů a mléčného dřeva, začala evropská literatura utěšeně vzrůstat. Stále se jí však nedostávalo jednoho: jak to nazvat, aby napsané mohlo být sděleno s druhými, vzdělanými lidmi. Vynález, kterého bylo tolik zapotřebí k rozvinutí všech sil evropského ducha, nedal na sebe dlouho čekat: byl to Gutenbergův knihtisk. Gutenberg, jehož jsme v minulém roce s celým kulturním světem oslavovali jako jednoho z tvůrců dějin evropského ducha, přišel v první polovici 15. stol. na to, jak tisknouti stránky skládáním litých písmenek vedle sebe do řádek tak, že písmena bylo možno podle potřeby stále měnit a skládat v nové stránky.

Tak se umění stalo řemeslem. Výroby knih se chopili lidé světské, přestala být výsadou učených mnichů. Se sdokonalením tisku počalo přibývat knih a také ovládnutí začalo nabírat na obsahu vědní evropského lidstva. Ponenáhlu

se přihlásily ke slovu vědy přírodní a pustily se do tvrdého boje s církevní dogmatikou, se ztrnulými pravdami, frázemi, jímž církev držela zvidavého člověka na uzdě. A stále přibývalo knih, dočasných přibývalo. Dnes umění jiti, už na několik jedinců, všichni lidé čísti. Nepřemyslovatelně ale vznikly nové nemáze: kdo umí číst, musí číst. Je nucen od rána do večera vnímat písmenka, řady, stla, tisíce a téměř miliony písmen denně. Jen si všimnete: ráno vykočíte z domu a jiti se na vás obfí celé roje písmen na štitech nad obchody v ulici. Stejně tak ve škole, doma, všude, kde se pohybujete mezi lidmi, kdo nečte, nic neví. Kdo nečte, neví co má dělat, kam jiti. Kdo nečte, může dostat pokutu, že si nevímí tébo nebo oné tabulky toho nebo onoho nařízení. Váude jdou písmena za námi. Mnoho z nás dřívější jistoty a z náleho smyslu pro nezkalené prameny z naší paměti vzalo za své.

Při tom však jsme se zprovetřili jednomu: opravdové mu čtení. Ano, my dnes nějak neumíme číst. Jen někteří umějí. A ty rádi posloucháme, když nám předčítají. Všichni ostatní čtou zbrkle, rychle a zbrkle, jako když pospícháme do školy. Nepřemyslíme a myšlenku v písmenách zakletou ani si do hlavy nenecháme vdomout. Stále jako bychom při tom svém

čtení čekali na něco drázevého, jako bychom něco přímo úmyslně hledali a všechno, co nám přímo nepoví o hledaném, jako bychom zahazovali do ameti. Všimnete si náruživého čtenáře detektivky, jak čte: Nečte, klouže jen po písmenkách, vlastně klouže do stránek, a jak tam nenajde právě to, co tam hledá, hned obrátí. Jeden hledá ručné scénny, druhý hledá soudnický, každý má akřátka něco, co hledá v knize, tak jako pes v mísece mezi chlebem vyji maso a chleba nechá. Nikdo nechce vzít za vděk tím, co mu spisovatel podává, protože si s tím vším neví rady. Neumí totiž číst, písmena nebírá, ale vybírá, jako slepice zrní.

A přece bychom měli s literárního díla mnohem více, kdybychom se jim dovedli obrát, kdybychom se jen odvítili je ochutnat plně a neokrádali se o úvody, dlouhé líčení nálad a poplavy jednajících osob. Jsou mezi námi, kdo dovedou číst a kdo nám kouzlem svého hlasu, kouzlem svého umění číst odhalí krásu, skrytou v písmenkách a stránkách, jež my čteme - kloužeme, aniž bychom je četli - rozkloubili, rozstříhali a prohlédli akřa zaakřa.

Neumíme číst, ale musíme se to naučit. Je to něco umění, ale jedno z nelehkých. Přítě si řekneme, jak přijít tomu umění na kloub.

Z. V.

Strahovská knihovna, ve které jsou uloženy velké poklady starého knižního umění.

Snad stojí opuštěn a v duši padá stín a vlna bolu vnořit chce tě do hlubin, snad víchř rve své naděje a ničí tě a malomysl chce tě strhnout do stě,

ty neklesej a zrak posdvihi ke hvězdám, jichž záře mluh proráží a třeba sám

bij v temnotu a s pevnou vůlí vpřed!

Jen mysl nezlomnou a jasný, čistý hled si zachovej. Jen stále vpřed jdi za světlem a odhod obavy, vidy prokletým jsou zlem, ješ zmáti by chtělo dobrou cestu tvoju.

Nikdy se neleni, jdi pevně za hvězdou

Ni nezdarem se nedej zmáti, neb hrob to tvůj, ješ zlomyl si hloubila. Ty pevně stůj na cestě své a neklesej, byš víchř vší

a máli kroky tvá. Vidy nazlomen jdi dál. Jdi neofesen vpřed, kde svatý cíl se ukrý,

a rozjásá se pak, vidy dobyls vltáztví.

Volně Nevlád.

Kamarádi

Vagon za vagonem flit se s kopce kulitě, na něm obrovská lokomotiva pomalá tlačí dlouhou řadu vozů, spokojeně oddychující a odfrkující seděbílou páru. Čas od času zachvějí výměny, ješ tajemným způsobem rozkřepují dlouhé páry ocelových kolejí, rozdhajících se po celém přednádraží a ztrácejících se v mihavé dále. Mezi nimi pobíhají posunovači, zastavují ženoucí se vagonu a řadí je v nové vlaku.

Toník Jarol pracuje u přídlených kolejí: skoro bezmyšlenkovitě klade zarážku, pak ustoupí a jiti se vrtí v mluhu obluda-vagonu kole zaskřipou, vagon stojí. Toník zarážku vytáhne, aby je znovu položil opodál... Práce na pohled jednoduchá, ale co se v ní skrývá nebezpečí. Nasadí špatně zarážku, vůz vykočlejí a jakoby za trest přimáčkne tě k zemi, abyš jiti více nepoustal. Nebo zamurší se, učiní neopatrný krok, přilene se vagon, sirne tě pod své kole, údy ti rozdrtí, kosti poláme...

Kousek výše pracuje Toníkův kamarád, Josef Hejna. Ano, ještě včera kamarád, dnes již není. Když ráno vstál do práce, našel na sebe nepohledí, ani pouhý pozdrav neuvěmčil.

Včera na rádu se to stalo. Oba zahledli se do jakéhosi modrookého děvčete, které se z počátku oběma jen smálo. Ke konci zábaru bylo však zřejmé, že Toník má větší naděi. Hejna se rozlilil, slovo dalo slovo, pohádkali se a pak jako by se rábec nematli, každý si šel svou cestou.

Toník hledí tupe před sebe, dnes ho ani práce netěší, občas se zadívá k Hejnovi, ale ten si hledí svých zarážek a o nic jiného se nezajímá. Čas ubíhal velmi pomalu, po hlavní trati přeflejo již několik vlaků a v nejbližší době měl jet rychlík. Toník jako obvykle zahledl se k lezu, kde se měl jiti ukázati první obrys mohutné lokomotivy, tu svezl se jeho zrak maně k Hejnovi.

Je sehnul, nečím usilovně trhl, asi se mu zarážka zaklesla — Bože, z mluh se žene srovná po jeho koleji vagon!

Hejna — Josef! Pozor, vagon!

Toník křičel a běží přes koleje k němu, poněkud asi jeho volání v hluku příjždějícího rychlíku neslyší. Na vagon se již ani nedívá, ale stojí ješ, tak se hrozivě blíží...

Peřiku — je tle neuvěřil!

Tuň náraz — zdálo se mu, jako by padal do nekonečné propasti — máhle čma. Ztratil vědomí...

Brzo se probudil. Nic však nepoznává, bu přece se službě na kutálišti a dějel parovat Hejnu. Zdá se mu, že při tom asi zakopí o koleje a omdle. Ostrá bolest projela mu nohou. Chce ji zvednout, avšak něco těžkého mu v tlačí spř. Zastěná, tu jej pohledí člá ruka a současně hlas jej utěšuje:

„Lež, Toníku, jsem u tebe a je tu i Peřik.“

Otevř oči, všude bílo, lež ořece v posteli — poznáš matku a tam stojí dokonce rozpacit Hejna.

Teď se mu vyjasnilo. Bui straně právě osm vagonem, před nímž chlel parovat Hejnu. Teď je v nemocnici, ale proč? Snad pro ty odřeniny na tváři či na rukou? Nohou mu sice občas projede divná bolest...

„Toníku, zlobíš se ještě na mne? Víš, bylo to hloupé ode mne. A ty mi přer to chlel ušetřit bolest, Teď mi musíš k vůli mně ležet. Ustáim se před tebou, vronádel rozpacit Hejna a v očích objevil se mu skutečné slzu.“

„Vida, železničář pláče.“ musli si Toník. Peřiku mu děkuje za to, co bu udělal jiti každý kamarád. Ano, kamarád, neboť to, co te mezi nimi událo, byla opravdu jen hloupost. A že bui zraněn, to si zavím ořece vlastni neopatrnosti.

„Peřiku, na to nemusíš Co bylo, to bylo a nicokrát se nestane. Ani nevíš, jak se těším, až budeme zase spolu zarážet vagonu.“ ještě snad chlel něco říci, únava však jej přemohla. Usnul, máje na obličejí šťastný úsměv.

Stroj pomáhá pracujícím

Práce v naší zemi znamenala vždy vyčerpávající boj, ale nikdy nepřinášela neštěstí, ani nebyla kletbou, nýbrž vždy byla velikým polehnutím, v němž naše sem hospodářský i kulturní rostit. A pracovní boj byl vždy tvůrčí: nechal vyrůst skutečnou šlechtu práce, sedláky a dělníky. Nikdy nebyl tento boj přehlížen, poněvadž jej vodl a povede vždy člověk práce.

V tomto boji pomáhal pracujícím vždy stroj. Bývaly ovšem doby, kdy stroj nesloužil pracujícím, nýbrž kdy pracující sloužil stroji. Stroj žil pracujícím, člověk byl jen bezcenným prostředkem. A to stroj se nevydělávalo, vydělávalo se na lidské práci. A to byly těžké doby. Každý rozumný pracující člověk jen těžce vzdychal a chodil se sečtenými rty. Na bedrech musel nosit těžké břemeno méněcennosti.

Dnešní mladá generace, která nastoupila práci v dílnách, továrnách, polích a kancelářích, může děkovat Bohu, že už po této hrozné době není ani památky. Vychází slunce. Dělník a sedlák již neslouží stroji, nýbrž stroj slouží a pomáhá jim!

Situace se opravdu obrátila. Stroj se stal prostředkem. Stroj a pracující člověk se vzájemně doplňují hlavně v boji se zemí a její úrodností. Veliký bagr uspiňuje výkonání toho, čím se zabývá lopata v lidských rukou. Nejdříve to musí být lidské ruce, které připravují práci pro stroj a stroj potom vykoná práci těmi rukou.

F. Smrček.

Píseň roztočených kol v dílnách

Máme mezi námi stále více mladých mužů, kteří s maturitním vysvědčením idou rovnou k těžké fyzické práci, které patří budoucnosti. Mezi tyto mladé muže se řadí také Josef H a h a z Loun, který šel s maturitním vysvědčením k soustruhu. Napsal nám, jak to vypadá v dílnách, kde pracuje.

Montážní hala dílen

Obrovská hala je po obou stranách lemována rozehranými a opravovanými lokomotivami. Kolem nich, pod

nimi a někde dokonce i nad nimi se to hemží dělníky. Pro nezastřešené by to byl pohled do labyrintu strojů, lidí a věcí. Ve skutečnosti má však každý dělník, každý stroj a každá věc své přesné vyčíslené místo. Přistupují k jedné z opravovaných lokomotiv a pozorují dělníky při práci. Právě otužil.

Jeden rozlišuje na speciálním

elektrickém přístroji nůty, podává je kleštěmi druhému a ten je zasazuje do dř ocelové desky, která má být přínášena. Třetí z dělníků potom nůtu zvláštním automatickým vzduchovým kladivem. Je-li tlak na rameni na připravený nůt. Kladivo se svým zvukem podobá těžkému kulometu. Je to praktický přístroj, ale pracovali s ním každý nemůže. Chvilu se dá racht poslechnat, ale když dělník potom nůtu drží, dravci, čtyřlíst nebo i více nůt najednou, věří, to už je výkon.

Ještě poslední pohled a už se promítám mezi lokomotivami, stroji a lidmi dále...

Soustružna a dřevěná a hudební

Nepřijemnější pracovní prostředí celých dílen. Ne snad jen proto, že zde pracuje a strojů velký počet dřevů, ale hlavně proto, že se zde pracuje podle nejnovějších pracovních zásad, při hudební. Prvními dlouhými řadami soustružů všech druhů a velikostí. Na chvíli se zastavuji. Všechna kola a kolečka se točí a spíjí věčné stejné písky. Vracím se do »montovny«, odněkud jde na roztáhlý dvůr a pokračují na cestě.

U kamaráda v kotlárně

Mluvil-li jsem o soustružně jako o nejpříjemnějším pracovním prostředí, mohu o kotlárně říci, že je to pravý opak soustružny. Po celý den se zde ozývá ohlušující racht kladiv, který se chvilu mění přímo v peklo. A stejně teď.

Stojím a jedním kamarádem-kotlářem a chci se ho na něco zeptat. Právě křičím, ale není to nic platné. Tenhle venku mi řekl několik slov o práci v kotlárně. »My opravujeme a skoušíme parní kotle. Je to odpovědná a hodně těžká práce. A ten huk? Když člověk musí, zvykne si i na ten.« Mnoho mi toho ne-

ŽIVOT A PRÁCE

STŘEDOŠKOLÁCI PODALI DŮKAZ PRÁCE

Mirko Potužník

Po 8 neděl byla zaznamenána den co den středoškolská mládež vyškolená třídní při skládce brambor ve čtyřech největších městech Protektorátu. Tuto akci, kterou provádělo Kuratorium pro výchovu mládeže prostřednictvím svého sociálního úřadu v dohodě s ministerstvem školství a s Českomoravským svazem pro brambory a škrob, je možno označit jako zasažení české mládeže na vnitřní bojové frontě. A česká mládež na této frontě byla opět zasažena v práci tak, jak boj prací pro Říší je určen celému národu českému národu. A toto pracovní zasažení mělo jistě také mnoho kladů etických, neboť středoškolaři se zde dostali snad po první do přímého styku s opravdovou prací, neboť skládání brambor je jistě práce dost namáhavá.

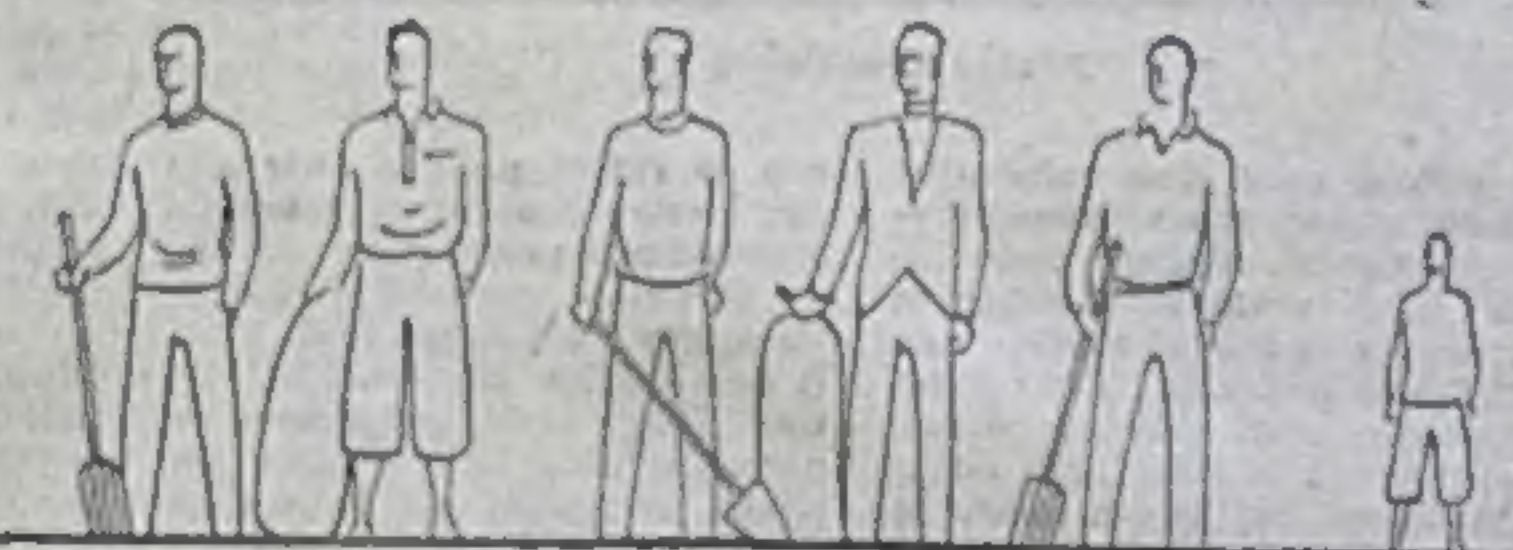
Četní středoškolaři se tedy opět zaslouhují svým podílem o zajištění výživy celého národa, neboť jestliže v této svou výpomocí ve svých přispějí k dobremu průběhu bitvy o zrna, pomáhali

nyní v bitvě nové a to opět v boji s přírodou, kde se jedná o to, tuto přírodu předstihnout a postaratí se, aby dřív, než uhoří mrazy, byly uloženy brambory již v každé domácnosti a aby tak občanstvo bylo touto živinou zásobeno nejen rychle a včas, ale zároveň aby tato tak důležitá živina našich širokých vrstev byla co nejžakostnější.

Na jiných místech byly oznámeny výsledky, které mluví o tom, kolik pracovních hodin středoškolaři odpracovali, kolik jim bylo vyplaceno na mzdu, kolik z této částky věnovali na Německý červený kříž, kolik vagonů jim bylo složeno ve všech čtyřech městech, v Praze, Plzni, Brně a Mor. Ostravě. Tyto výsledky dokazují, že studenti se umějí k práci postavit a že umějí pořádný kus práce udělat. A za tento výkon jistě zaslouhují uznání. Největším uznáním pro ně jsou opět výsledky jejich práce, která byla oceněna ministrem Moravcem na apelu

na Žižkovském nádraží, poněvadž tato pracovní zasažení je samozřejmě, je to malíček v oběhu práce denního života, neboť mládež chce být připravena vždy k činu a vždy ochotna k obětí. Středoškolaři tedy podali důkaz práce. Tímto důkazem odpověděli za všechny své obhajoby nato, že zjev potápek se nemůže vztahovat na všechny české středoškolaře. A toto poznání je vedle skutečného užitku, který svoji práci přinesli, užitek morálním, jehož stopy se tak lehce nejdí oddělit. Napsal jsem z počátku, že skládka brambor, kterou vykonávali středoškolaři, je kus vnitřního boje na vnitřní frontě. Práce a boj na této frontě je občanskou povinností příslušníků Velkoněmecké říše a je tedy tím větší povinností českých pracovníků lidí, neboť náš národ může dokázat svoji věrnost v boji Říší jedině prací. A práce středoškolařů je jedním z nesporných důkazů této věrnosti.

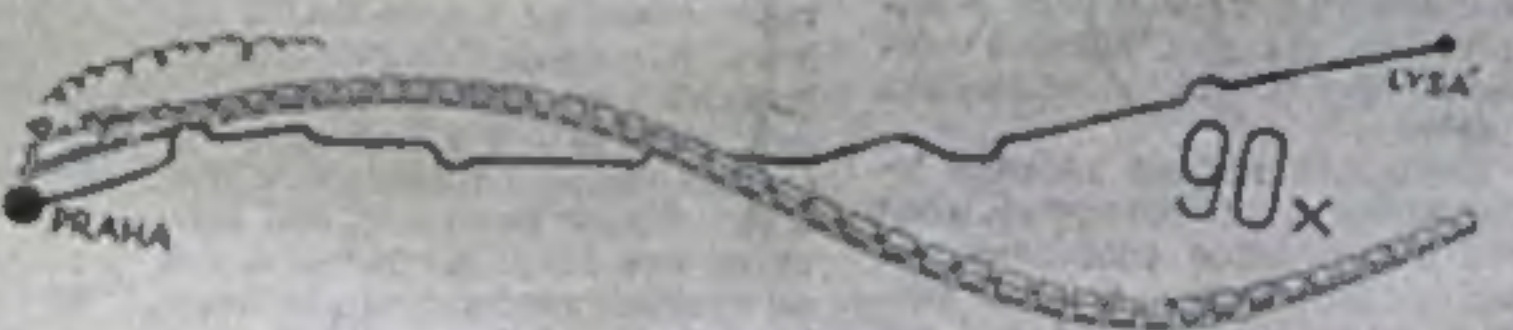
Číslice, které jsou vyznamenáním

5548 nasazených středoškolařů — jedna figurka znamená tisíc lidí.

333.000 K vyplacené mzdy. 118.000 K odvedeno Německému červenému kříži.

Bylo složeno 90 nákladních vlaků, z nichž každý měl 40 vagonů.

Česká středoškolská mládež v Praze, Brně, Moravské Ostravě a Plzni se vyznamenala při pracovním nasazení, které zajišťovalo zásobování 2.570.000 osob brambory. Celkové výsledky pracovního nasazení jsou velice pěkné. Ve všech těchto čtyřech městech bylo nasazeno 5.548 středoškolařů, kteří si odpracovali 134.100 hodin a složili 360.000 centů brambor. Složili celkem 90 nákladních vlaků o 40 vagonech, tedy vlak o délce 36 kilometrů, který celý by se vešel na trať z Prahy do Lysé nad Labem. Středoškolařům bylo vyplaceno 333.000 K, a z čehož se odvedlo na Německý červený kříž 118.000 K. V Praze 5.500 středoškolařů v 92.500 pracovních hodinách složilo 2.600 vagonů, v Brně středoškolaři odpracovali 19.470 hodin, v Moravské Ostravě 11.591 hodin a odvedli 56 procent z výdělku na Německý červený kříž. V Plzni bylo složeno 24.000 metrických centů brambor. — Četní středoškolaři vykonali velký kus poctivé práce a zaslouží si uznání.

Is.

Mravní očista - zdraví národa

Musíme si všichni přiznat, že už v předminulých letech nastal u nás mravní opad. Vlna spotřívání nejen na mládeži samotné, ale z věcí na celé veřejnosti. Kultura písní, zmírňovala hříšné křesky, vyphato, vané námi českými mládkami. Mohu

říci, ale taková jsou již dělníci. Nemluví o práci sbyččně, protože se ně mluví jasnou a každému srusumitelnou řečí svých činů a výkonů. A tak to má být. Ne slova, ale činy jsou nám třeba!

Teď by přišly na řadu zvonky, kovárna, kolovna, kolovna, tvárna, sedlárna, lakovna a mnohá jiná oddělení.

řel, že mezi mládeží mravnost upadá stále. Velkoněmecká říše bojuje o existenci celé Evropy a tím také náše. V Říší je mládež tělesně, duševně i mravně zajištěna, ale u nás se teprve nová výchova rýsuje. Národu nejsou nic platny dívky, které tráví svůj volný čas v kavárnách, nám jsou platny dívky, které se neobíjí práce a zomrlé a z nichž budou správné české matky. Ani chlapci, předstíhající se ve výstředním oblékání, nám neprospějí. Neprospějí nám korzy ani typy potápek. Vím, že naše mládež má zdravý základ a dá si říci. Nechci klášterní prostředky, které se jaké ne, může v nynější době připsoušeti! Musí vstoupit na cestu mravní očisty!

M. Kovář.

Na neposkvrněný štít

Zní krásně slovo práce, jehož skutečnost pochopil pouze ten, kdo se jí zabývá a kdo zavedl ji svůj život. A byl to dělník, který po staletí byl v práci v nejužším styku a proto si mohl nejlépe poznati a do ní se nejlépe zabyhat. Jeden z tvrdou morálnou dlaní, jiný s umazaným šatem v šlunku stroje. Ani jeden s nich se nestyděl za tv práci aždě ruce a olejem umazaný šat. Jejich heslem a stále rostoucí pobídka k lepší a rychlejší práci byla, nestydět se za práci, kterou jiní opovrhovali a hanobili.

A tak i my, mládí, jsme snad kdysi stáli na oné nepravé cestě, která prostým řemeslem opovrhovala a považovala je snad za něco méně cennějšího, nežli studium na školách. Cože poznání pravdy a napravy nám stále uniká. Ale i tuto cestu jsme si šálouvným hledáním našli a proto chceme po ní neochvějně kráčet vpřed!

Dávno již uplynuly ty doby, kdy většina neprobáhlých lidí zbytečně dřela školní lavice jenom proto, aby se z nich stala »inteligence«. I tyto nezděravé a hnilé kofeny byly a řad naší mládeže odstranily tím, že před nekvalifikovanými řáky byla jednoduše zavřena školní vlna. — Práce to byla, jeť na všech školách chyběla a její úbyt na řadivo neposáhlí nejlépe. Nyní je tomu jinak! Všem mládeži se dostává rovným dílem práce. I těm, kteří se věnují studiu. Žáci na našich školách byli zasaženi do veřejného oběru odpadových hmot všeho druhu a účastníci se oběru šatstva a tkaniv pro dělníky. Závaz a vyškolení škol pomohlo o prádních šatláků v jejich tvrdém boji o zrna a středoškolaři nyní pomáhali při skládání brambor na nádražích. A ve všech těchto rozličných a rozdílných pracích se mládež uplatnila nad očekávání. Tak jako jsme my, mládí, pomáhali při všech příležitostech a na všech místech, tak chceme pomáhati i nadále s neoblomnou vytrvalostí.

Heslo »Práce šlechtí« nemí být heslem, jenž se kdysi mluví do očí, vzorněvali, ale heslem, které se hrdinně stává na štítu naší mládeže!

Radislav V. Marek.

Nejpřednější ze všech

Bílou ocelí brázdí po staletí rolník černé moře hrad. Přihul k svému poli s mateřskou láskou. Žije a ním v bratrství, vřelým cílem a porozumění: pole je mu modlitbou i kráskou. Jeho práce v tvrdých možnáních dílních dobývá ze země chlebovou síkvu. Mlčuje oltář rodě lány, seje v ně zrna, jako sluneční dešť, jako vln na ohromnou blíznu světa, aby potem jeho žela zaléváno dalo všem žít.

Dnes, jako před staletími, vidí rolník v půdě kus minulosti, optimismu a budoucnosti. V poli je část jeho života, zasařená práce oteklá a ukrytá sémě pro budoucí pokolení. Za pole je schopen dšit i nejdrazší šatky v obci. V režně trůnící klase kvetou bílé náděje rolníkovy, v žláběch ošlácených vlnách rovdobí se proměněný bluh, v rozcukavých hroudách jsou rozlémaný omčový dlaně v miliony kusů a vše to, aby on sám, lidstvo, národ mohl žít. Ano, zákon pluhu určuje věčný svět.

M. C. Sigl.

B Í L Á F R I K A

Mladí pozor!

KDE SE PO PRVÉ FRANCOUZI ZACHYTILI V SEVERNÍ AFRICE. • SOLNÁ JEZERA V PROLAKLINÁCH, PUSTÉ STEPI SE STRÍDAJÍ S ÚRODNOU ZEMÍ A DIVOKÝM POBŘEŽÍM • SÍDLO MAROCKÝCH OTROKÁŘŮ.

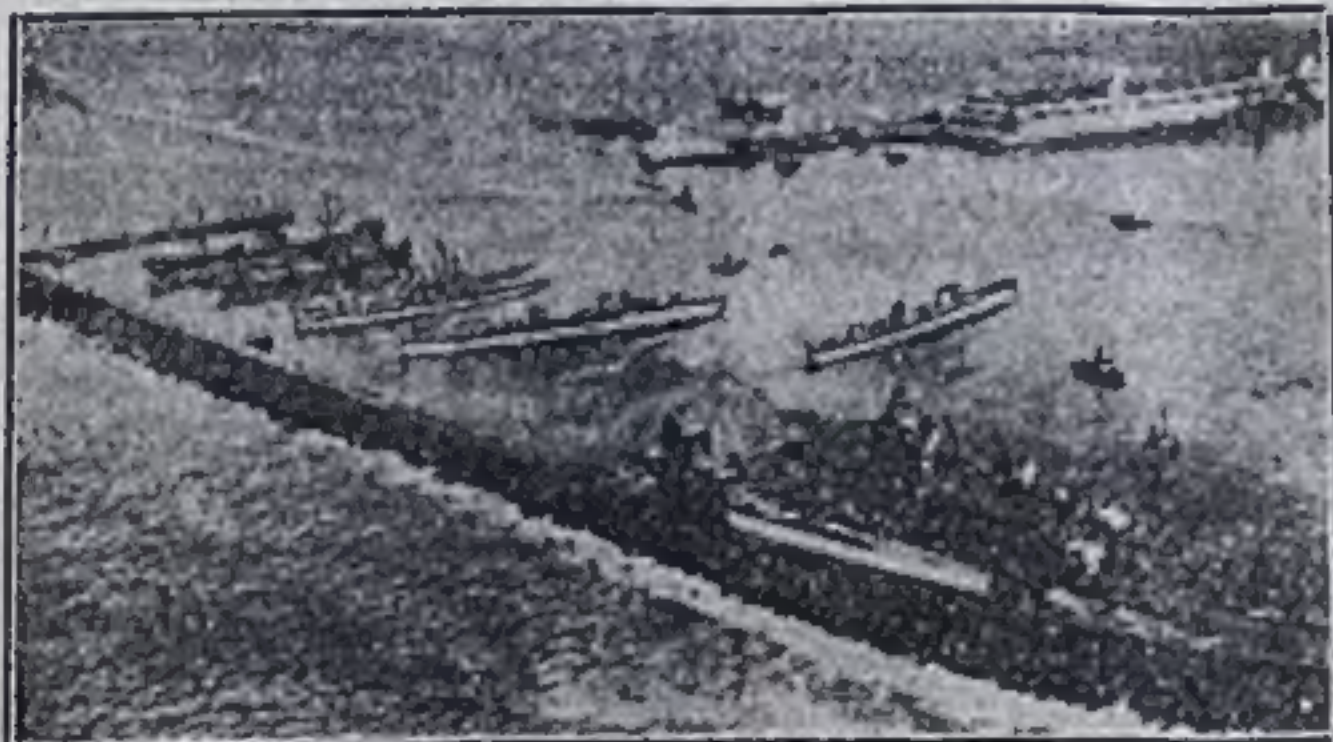

Oasa v severní francouzské Africe. V pozadí hradby chrání oasu před pískem pouště.

Zákeřné anglo-severoamerické přepadení Francouzské severní Afriky vyvolalo nehlubší rozhořčení každého uvědomělého Francouze již proto, že tato nejlepší a nejvyspělejší část francouzského impéria je pýchou a nadějí Francie. Roosevelt a Churchill zasáhli tímto novým pirátským činem svého bývalého francouzského spojence na nejcitlivějším místě.

svou domorodou čtvrť, zvanou Kasba, skutečně bludný úzký, klikatý uliček, namožen sotva dva metry široký, a řádky domů bez oken. Nad hlavami hemžícího se pestrého davu se sko-

pobíží panuje věčné jaro. Jádrem marockého obyvatelstva jsou Berberé, potomci bílých hamitských praobyvatelů severní Afriky. V chladnějších měsících obdělávají své pole a po žních táh-

Přístav Casablanca.

ro stýkali proti gobě vyčnívalcí arkýše a tvořili místy jakousi dřevěnou klenbu. Některé části uliček jsou pokryty roztrhaným stropem z hadrů a zbytků nejrůznějšího materiálu, který chrání chodce proti žhavému slunci, ale přikrývá pouliční ruch ponurým šerem, jež jenom místy je přerušeno oslňujícími skvrnami, na nichž se odrážejí svazky slunečních paprsků, čímž se podařilo děrami a mezerami v této primitivní klenbě proniknout.

Největším městem západního Alžírsko je přístav Oran, založený podle pověsti před 1000 roky andaluskými Maury. Také v tomto moderním africkém městě žije skoro osmkrát více Francouzů než domorodých moslemů. Ze 164.000 obyvatelů je 114.000 Francouzů a 24.000 Španělů. Itálů a jiných Evropanů. Oranští Francouzi poznali jako první skutečnou hodnotu charakteru svých bývalých anglických spojenců, neboť sotva 8 km severozápadně od něj leží malé rybářské osady francouzské válečné přístavy Mers-el-Kebir, v němž svého času anglické válečné lodě, mající velkou převahu, zákeřně přepadli francouzské stíedomořské loďstvo.

Zcela jiný ráz má západně ležící Maroko, domorodý sultanát pod francouzskou ochranou, jehož vstupní brány, největší přístavy a důležitá města, leží vesměs při pobřeží Atlantického oceánu. Marokem probíhá tři souběžné hřebeny mohutného Atlasu s mnoha nebetýnými vrcholky přes 4000 m vysokými. V šíři skoro 300 km se táhne toto přes 2200 km dlouhé, divoce rozeklané pohoří napříč celým Marokem a Alžírskem až k úžině mezi Tunisem a Sicílií. Již na starověké mořeplavce působilo toto masivní horstvo hlubokým dojmem, neboť se o něm vyskytly zmínky ve starobekých pověstech v souvislosti s obrem Atlasem, který na svých silných bedrech vzorá celou nebeskou klenbu. Atlaské pohoří je skutečným požehnáním pro tuto část Afriky tím, že chrání západní ležící část Maroka před zhoubným vlivem Sahary a zadržuje vláhu větrů, vanoucích z oceánu. Růžaké pohoří v severozápadní části skoro hermeticky uzavírá africké zázemí od Evropy a proto mohlo zůstat Maroko až do sklonku minulého století skoro odloučeno od ostatního světa.

Ze 420.000 čtv. km zabírá větší část řídko obydlená západní step, takže z 5 mil. obyvatelů žije valná většina ghyvatelstva na úrodném západním pobřeží a na svazích hor, pokrytých rozsáhlými dubovými a cedrovými lesy. Základem úrodnosti západní části Maroka jsou vydatné deště. Proto jim protékají i četnější řeky, jež v době sucha nevysychají. Směrem k jihu se podnebí stále mírnější a na jižním marockém

nou se svými stády do hor hledat čerstvé a šťavnaté pastviny. Jihovýchodní stepi jsou obydleny různými arabskými kmeny. Ve městech žijí dosud četní Mauri španělského původu. Asi 120 tisíc Židů, jimiž moslemové od nepaměti opovrhují a které nenávidí, je metlou celé země a jejich obyvatelů. Židů oddělené v uzavřených ghettích.

Jestliže Alžír potřeboval celá desetiletí, aby přirozeným vývojem vyrostl na moderní přístavní město, změnilo se marocké rybářské hnízdo Casablanca ve velký moderní přístav a nádhernými stavbami a obrovskými mrakodrapy přes noc. Velké moderní budovy a nádherný obchodní palác tu rostly zejména v posledních letech před válkou jako houby po dešti. V místech, kde dnes stojí fronty několikaposchodových moderních budov se skleněnými průčelími, se vinli ještě před 30 roky pohybliví písek, zavázaný sem žhavým dechem Sahary. A uprostřed písečných dun dřímalo v jakoby zakletém spánku neznámé a zapomenuté domorodé městečko Dar-el-Baida, několik hliněných bílých domků, kupících se kolem výstavného sultánova paláce a nad nimi vyčnívaly štíhlé minarety bílých mešit. Široký boulevard dělí město ve dvě části. Na jedné straně se vypínají moderní mrakodrapy, k nimž závidlivě vzhlíží vysoké hodinová věž na náměstí Francie, výstavné vily, školy a továrny, na druhé straně typické ma-

couzské správní úřady sídlí zde také marocký sultán.

Do Meknesu se sjíždějí bohatí otrokáři z celé západní Afriky a prostorné karavanseraie mohly v době rozkvětu města pojímat ve svých zdech až 10.000 koní a velbloudů. Mezi troskami polorozpadlých, ponurých sklepů, v nichž kdysi úpěli řetězy přikovaní černí otroci a bílí trosečníci z evropských lodí, žijí dnes v nuzných chýších potomci bývalých otroků.

Východně od Alžírsko se prostírá na ploše 125.000 čtv. km Tunis, vyplněný na severu nízkými výběžky Atlasu a na jihu bezvodou stepí, pokrytou četnými solnými jezery. Ze Tunisu je přirozeným životním prostorem Itálie, je vidět již z toho, že v této francouzské kolonii převládají mezi bělochy Italové. Poslední výběžky atlaského pohoří, mya Blanc a mya Bon, svírají jako v kleštích Tuniskou zátoku, při které leží krásné hlavní město Tunisu. Z jeho 200.000 obyvatelů má nad 33 tisíc Francouzů velkou převahu skoro 50.000 Italů. Tunis je jedním z nejstarších lidských sídlišť na půdě Afriky a již 800 let př. Kr. se zapsal do dějin jako mocný spojenec Kartága. Malebné súky, jež jsou z nejkrásnějších v celém Orientě, lákaly do Tunisu v dobách míru turisty z celého světa. Po celý den panuje v jejich těsných, krytých uličkách čilý obchodní ruch. Krámek je stěsnán vedle krámku a všude panuje stejný křik a stelný, hluchý ruch. Nejnápadnějšími stavbami města jsou výstavná mešita Sidi Mahrez, kopulovitá stavba se čtyřhranným minaretem, podobající se Ahmedově mešitě v Istanbulu, a nádherný palác tuniského beje uprostřed čtvrti Bardo, jehož schodiště střeží mramoroví lvi, mistrné dílo italských rukou. Ostatně celý Tunis věděl ze svůj hospodářský vzestup pílil a pracovitosti italských přistěhovalců.

Ostatní větší tuniská města Sfax, Bizerta, Susa a Gabes leží rovněž na pobřeží. Západně od Gabeského zálivu se táhne území solných jezer (solů), jež na mnoha místech se propadá v proláklinu.

Francie věnovala svým severo-africkým državám během posledních desetiletí velkou péči, ale dopustila se osudné chyby, že při přípravách obrany Francouzské severní Afriky myslela vždy jen na případný nápor z Evropy a bláhově se domnívala, že její společenství s Anglií vylučuje možnost ohrožení atlantického pobřeží Maroka. Zatím co v Tunisu vybudovala velký válečný přístav Bizertu, ponechávala marocký bok nechráněný. Svědčí o velké prozíravosti francouzského maršála Lyauteve, tenmuž Francie věděl za získání Maroka, že skutečné soupeře Francie viděl vždy v Londýně a ne v Berlíně. Událo-

Mladý příkladem má jít. Proto pozor, pohlédni! Uvolni vstup i své místo! Netrp, aby stál starší!

Také žádná dráha není vhodným spáchem pro kopanout! Běhacovským kousí m a mldem už se jinde někde stranou!

Nežli ani v salemněné velence jít nebo vlak. Zdraví Báh dal ti jen jedno. Cít pojmá, věř, škoda mraku!

Kornel takto při chůzi čel, přisaz, jaký parab to má? Předkáž a co čleš, neríš. Knihaž dron si přečti domů!

Kresba D. Haut.

Mapka severní Afriky, k níž se upírá pozornost veřejnosti: Casablanca, Oran, Alžír a nyní především Tunis, odkud se rozvíjí protiúder německo-italských oddílů.

Kresba: Ceco

lebné bazáry, arabské kavárničky, mešity a ghetto. Na jedné straně moderní evropské město s ulicemi, jež by Casablance mohla závidět i Paříž, na druhé romantický Orient. Na této straně 56.000 bělochů, na oné straně přes 100.000 moslemů a domorodých Židů.

Hlavním městem Maroka je však mnohem menší Rabat, vzdálený od Casablance asi dvě hodiny jízdy autem. Mimo fran-

sti nyní ukázaly, že maršál Lyautev viděl správně. Ani po svém vítězství nad Francií nevzdáhl Německo ruku na její severo-africké državy, ač mělo cestu k nim otevřenu. Zákeřný nepřítel vtrhl do Francouzské severní Afriky od západu, veliromní Angličané a Severoameričané. Vítězné německé vojsko však již stojí v Tunisu, aby zachránilo tyto bohaté kraje pro arabskou Novou Evropu.

Adolf Parlesák.

Na dvorku se ozvalo zlaté křehké. Cermákova křehká nevře: „Už je tu zaslá!“ Cermák něco křehká u stolu. Teď zvedl hlavu, zasmál se neveselě a pravil: „Budeme ho muset zavést někde dle Zblázka třetího zlaté křehké.“

Zulina zatím oběhl radostně celý dvorek, oběhl všechny známé předměty, vskočil z radostné bučiny na lavici a zase sekočil a radostně bučiny do starého plesnivého pytle pod dřevou křehkou. Nebylo mu zima, ulehlo tam jen proto, aby si sám sobě osvědčil, že je zase šťastně zlaté, doma. Věducky tedy v tom ověřil, když bylo všechno v pořádku.

Cermákovi Zulinu nepoděkoval. Dostal ho jako štěstí a nechall si ho na příměru svého malého chlápce Tonika. A Cermákovi se nedali dobře. Cermák vyděl sobě a na rodinu. Na psa už nezbylo. A k němu to zvíře stejně není!

Zabíle Zulinu, to si netroufne nikdo, i tordému Cermákovi je to přece jen trochu líto. V sousedství psa někdo nechce! A tak starý Cermák vymyslí plán: Zavede psa do malého hájku za sousední vesnicí, vezde ho tam a vrátí se domů. „Snad někdo psa najde a vezme si ho, nebo pes přikouše provaz, zaběhne někde do kraje — a tam už si najde nového pána, nějak se protlačte myslí si při tom.“

Dvakrát to tak Cermák zkouší a dvakrát se Zulina věducky vrátí. Překouše provaz a nalezl cestu zpět, sčítaje byla dlouhá a složitá.

„Až přijde Toník dnes ze školy, řekla teď Cermákovi, vezme si kolo a vyjede se s ním někde hodně daleko, odkud už pes třetí nemůže. Někde tam k lesům!“ Toník přijel, udělal si několik úkolů a vydal se na kole se Zulinou. Zulina běžel vedle kola důvěřlivě. Starého Cermáka, toho už se tak trochu báli. Už dvakrát mu provedl podivnou věc, tak nepochoptitelnou jeho psi hlavě: Uváděl ho u stromu, daleko od jejich chaty a neptal si po četě den a noc k němu. Toník byl na Zulinu ale věducky hodný. S tím by sáhle běžel vedle kola třeba celý den.

Silnička teď stoupá do kopce, dle velikou serpentinu kolem písčiny. Toník seskočil s kola, nadešel si sedátko silnice, vjede přímo po horním okraji písčiny.

Odvážel na tu chvíli Zulinu, nechtěl si jeho radostného vyskokání na něj a tlačil kolo opatrně na kolmou stěnu písčiny. Dole pod ním se rozkládaly se velké hromady hrady písku, vypadalíci oděd jako malé pyramidy. Jistě, tak by se do některé strefil, pokud tak nahlé Toník.

Pokročil kolo na zem, zvedl několik kaménků, stoupl si až těsně na okraj a hodil. Kamén se našel velikým obloukem do písčiny, ale k hromadám ani nedotekl. „Musím více muset si Toník a rozmácht se ještě k prudšímu hodu.“ Ale — probouha — co se to děje? Toník už kamén ani nevyhodil! Poklesl mu nějak nahoře — co se to stalo? Kua hlínu se utrhla, i s Toníkem — snad tím, jak se vzepřel na tom kraji k hromadě kamene — a Toník letěl, letěl se spouštěm písku a hlíny — někde tam dole, do té hloubky — a křičel ani nemůže, že, jak je leknutím celá ztuhle — a teď, Kriste Pane, písek do očí a do úst... a A pak je zase ticho v opuštěné písčince, jen tam u té stěny je malý čerstvý násto písku a z něho třetí nehybná ruka a zcela zaskoaná hlava.

„Kde máš Toníka? Vozíš se zburia Cermák na Zulinu, jako kdyby zapomněl, že pes neumí mluvit. Ale Zulina dnes mluvil! Jinak než lidé, ale přesto arozumitelně. Tahal Cermáka za rukáv někde ven, štkal, točil se do kola a zase trhal Cermákovi nohavici i rukáv.“

PRIMUS NEBO POTÁPKA?

NAŠE STŘEDOŠKOLSKÉ ZKUŠENOSTI • ČÍM SE VYZNAČUJE TYP ŽÁKA, KTERÉMU ŘÍKÁME PRIMUS? • PROČ NAPODOBUJEME, ČASTO I NECHTĚ, CHOVÁNÍ POTÁPEK, KTERÍ ANI MEZI NÁS NEPATŘÍ? • HLEDÁME A TVOŘÍME NOVÉHO STŘEDOŠKOLÁKA, ZNÁTE JEJ?

Všichni středoškoláci se od nejstarších dob, kdy střední školy ještě dávno nebyly středními školami, pohybovali mezi dvěma hranicemi: na jedné straně to byl primus, žák výborný, žák vždy řádný, k učitelům a profesorům často až přehnaně uctívý, často však také nesamostatný. A jak vypadá jeho protějšek? Také ho známe. To jsou ti naši kamarádi, kteří se domnívali, že pro ně neplatí žádný řád. „Učebnice, ta je k tomu, abychom se do ní tak občas podívali? Kdopak to na nás neplatí. Školský řád, k čemu ten je? Asi bychom se snažili jej co nejčastěji přestupovat.“ S učitel a profesory jsou tyto zastánci „studentské svobody“ většinou také na štrů. Je samozřejmě, že nemůže dobře prosperovat ten, pro něž je škola pouze místem, kde sedí 5 hodin nepřítomně a nečině v lavici.

Avšak většina těch, kteří kdy chodili na střední školu, chodí a chodit budou, leží mezi oběma vylicenými krajnostmi. Někteří z nás se snaží přiblížit k jedné, ale takových je málo mezi námi, a na ně si ukazujeme prstem. Jiní zase vidí v oněch vzbuřenech proti jakémukoli řádu hrdiny, a poněvadž vzor hrdiny je pro všechny vždy přitažlivý, snaží se o přimodobnění.

Bylo by zajímavé sledovat životní osudy našich dvou protikladů. Vyskytovaly se kdysi v jedné třídě krásné dva exempláře, z nichž oba vynikaly svým způsobem nad běžné kolektivum třídy. Primus mluvil často samé výborné, jen občas se mezi ně vloudila nějaká ta chvalitěbná. Jeho den byl zabrán cele školou. Nikdy se mu nestalo, aby přišel do třídy těsně před zvoněním. Před odchodem profesora nikdy si nedovoli vzdávit se ze svého místa. Když byl vyvolán, bylo velmi často vidět, že používá téměř stejných slov, která se vyskytují v učebnici. Na hodinu byl vždy bezvadně připraven, ovšem my jsme to jinak nenazvali, než že je

zase bezvadně nadšen, navrčen, naštán... Výrazy jsme totiž nikdy nešetřili, neboť to už patřilo k středoškolskému životu. Tvrdil, že zásadně neopisuje. Ve skutečnosti se však přece občas stalo, že naučené vědomosti selhaly a tu samozřejmě hledal cizí sešit. Po napsání kompozice však již nikdy nechtěl vědět o tom, že potřeboval pomoci svého spolužáka.

Pospollost třídy neuznával, ve všem chtěl postupovat na vlastní elementem, o němž není jisto, zda neselže.

Konečně maturule a významným. I když je jeho nadání třeba jen průměrné, nebo jen trochu průměr přesahuje, chrlí ze sebe vědomosti. Vědce do života. Je zakřiknutý, bojí se projevit svůj názor. Volí povolání, které mu slibuje klidný život a určitý plat a na jeho konci zatištěnou pensi. Ve svých mladých letech se snaží a další vzdělávání, stačí mu

střím, když se protiví rodičům a škole. Maturuje s prospěchem průměrným, někdy i slabším. Když vstoupí do života, opouští ho pravidelně jeho divokost. Ukáže se však, že celou svou energii dovedl obracet pouze k boření, nemumí budovat. A poněvadž jeho vyvádění není valně a práce nepřesahuje průměr, potkává ho stejný osud jako primuse. Životního úspěchu se takovito ukladnění poděšově dopracují málokdy.

Kdo se komu podobá, to ví jistě každý sám. Ve třídě nejsou nikdy jen dva zastupci našich kategorií. Někdo může patřit k primusům a nemusí mít samé výborné, jiní zase nemají všechny znaky jeho protějšku, ale sami cítí, že se snaží jemu podobat. Není na tom nic divného, vždyť až dosud nám, české mládeži, praví hrdinové před očmi stavení nebyli.

Někdy se však v nějaké třídě objeví černá ovce. Učí se dobře, s profesory žije v míru, koná dobře své povinnosti, v tělocviku není poslední a přitom nepatří do rodu primusů. Rád se zasměje, třídni podniky nezrazuje, cítí, i když si to někdy neuvědomuje, dospollost mladých lidí, a že by patřil mezi nenřitele děvčat, o něm není možno říci. Rozdělil si rovnoměrně svůj den, věnuje přibližně čas učení a nesytlí se k tomu přiznat. Některým předmětem se zabývá i mimo školu, není proto nic divného na tom, že mu neumí věnovat tolik pozornosti jako jiným. Psaní úkolů dovede si zařídit tak, aby pokud možno v nekrátké době bylo vykonáno co nejvíce práce. Ze to jde, ta dokazuje zkušenosti několika mladých lidí, kteří také prošli střední školou. Potom také zbývá čas na nějaký ten sport, knihu a volnou chvíli, která může volně použít. Stráví tak svá školská léta v družném kamarádství a často maturule s významným. I když to samé výborné nejsou. Do života se vřít a s velkým elánem, snaží se podat co nejvyšší výkon a dovede na sebe upozornit. Není všude jen duchovně, ani ten tělesně, jeho doprost je harmonie těla a ducha. Další jeho osudy jsou volněny tvůrčí prací, která přináší úspěchy.

Takové mladé lidi že jsme dosud nepoznali? Stačí však abychom se podívali pozorně kolem sebe. Snažme se být dokonalými na těle i duchu, není to těžké. Vytvoříme také nový typ českého středoškolského. Úspěšnými v životě chceme být přece všichni. Co o tom soudíte? Napište nám.

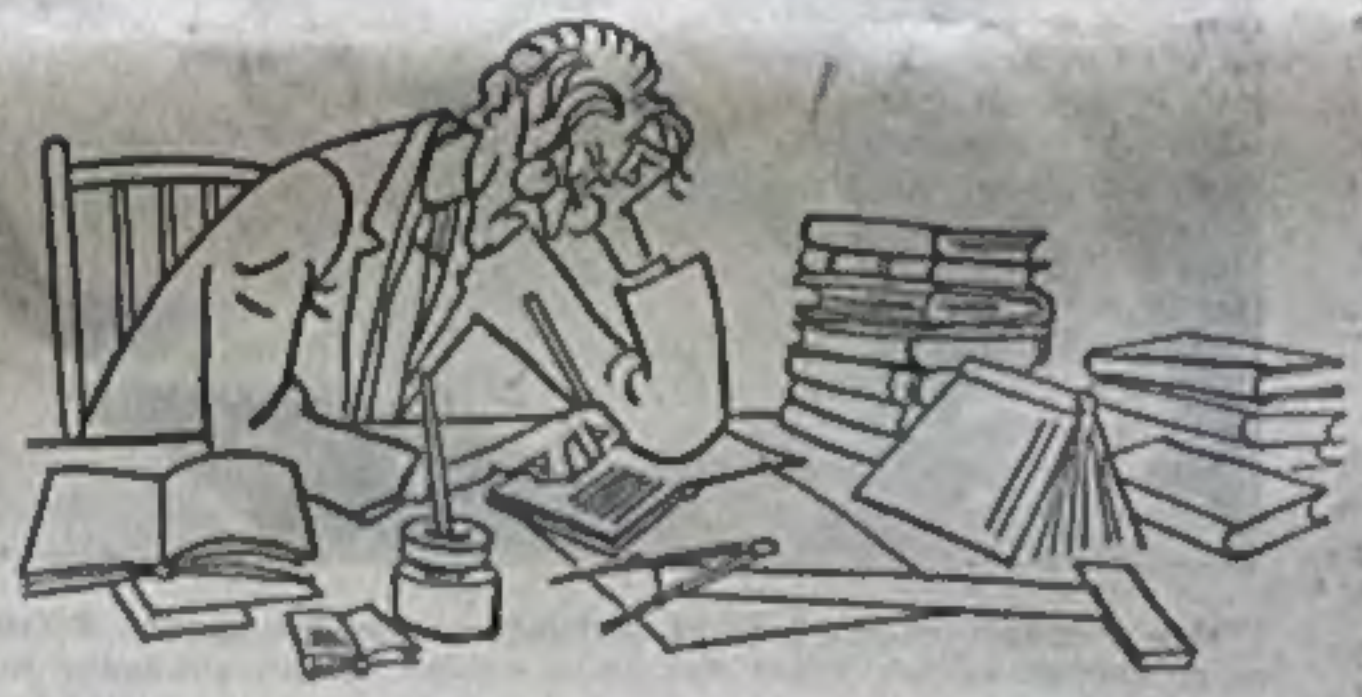
-vdč-

ošet. Stává se, že někteří kluci přijdou na dobrý nápad a ide pak o jeho uskutečnění. Hledá se solidarita celé třídy, neboť často jde o čest třídy jako celku proti ostatním třídám. V té chvíli jsou primusové vždy nespolehlivým

to, co mu zůstalo v hlavě ze školy. Ze to daleko nedotáhne, je na blbě dni. Jeho plat není zvláště ní a rozvoj jeho rodiny tím trpí. Umírá, nevynikav pro celek celkem málo.

Jeho protějšek neuznává autoritu učitelů a profesorů. Ukolv plše ze zásady ve škole. Nemá rád kouř. Jeho oblíbeným místem je temná světnice, jejíž stěny jsou obvykle natřeny olivovou černou hmotou. Nemá zájem o učebnice, ale jeho zájem o nějaký pracovní obor se rovněž rovná nule. Rád se potuluje po ulicích bez cíle. Na rušných místech vnitřního města tvoří hloučky, které vzbuzují pozornost občanů, spěchajících za prací. Bývá častým návštěvníkem tanečních místností. O dívky, na rozdíl od primusů, mluví značně zájem. Nedovede se však ničím jiným zabavit, než ozrádnými slovy. Mluví, že je hrdin-

BOJ MALARIÍ

Malaria — jedna z nejžouhbnějších nemocí lidstva.

Již se starověku jsou známy zprávy o zhoubách, které tehdy malarie způsobila. Celá řada velkých dějepisců starověku, jako Hippokrates, Marcus Terentius Varro, Cicero, Plautus a jiní se zmíníují ve svých dílech o této nemoci a líčí zřetelně její charakteristické příznaky. Zmíníují se také o tom, že v tehdejší době se lidé obzvláště báli mlh, vznášejících se za letních večerů nad bažinami a že pokládali právě tyto mlhy za příčinu malarie. Z tohoto názoru vzniklo i jméno této nemoci, neboť slovo malarie (mal aria) znamená v překladu nic jiného než „špinavý vzduch“.

Země, se které se malarie rozšířila, není Evropa, nýbrž pravděpodobně Indie, odkud byla během mnoha staletí přenesena přes Afriku do starého Řecka a Říma. V letech stěhování národů byla malarie zavlečena až do krajín severního Německa, ba dokonce se dostala přes moře až do Anglie.

Objevení chininu.

Na počátku 17. století byl v Jižní Americe nalezen první lék proti malarii. Byl to dnes již všude známý chinin. Byl pry objeven náhodou, když jakýsi malarii trpící španělský voják se napil z kaluže vody, v níž plavaly kusy nějakého hořkého dřeva. Strom, z něhož toto dřevo pocházelo, obdržel své jméno v roce 1638, když jeho kůru byla uzdravena malarii onemocnělým hraběnkou del Chincho, manželka tehdejšího peruánského místokrále. Na její počest byl strom nazván Chinchoña suculubra. Jméno léku, chininu, je však původu indiánského a vzniklo z indiánského

slova kina, což znamená „stromová kůra“.

Boj začíná.

Po dlouhá staletí byl chinin jediným osvědčeným lékem proti malarii, ačkoli měl několik velkých nedostatků a zvláště nepřijemných vlastností. Chininu však lidstvo děkuje, že tato nemoc byla na počátku novověku zahnána ze střední Evropy. V jižní Evropě však řádila nadále v nezdavých bažinatých krajích Albánie, Itálie, Bulharska a Řecka. Oběti na životech, které si zde vyžádala, se však nedaly daleko srovnati s obětmi, které způsobovala v tropických krajích, kde se stala nejobávanější i nejrozšířenější nemocí.

Na počátku 19. století se vědecký svět začal zabývat příčinami malarie. Cizopasník, způsobující malarii, byl objeven roku 1880 v lidské krvi vojenským lékařem Laveranem. Roku 1886 však učinili tři Italové, Golgi, Marchisava a Bignami důležité objevy: podařilo se jim totiž rozestati tři různé druhy malariových „plasmoidů“, jak nazývají bakteriologové cizopasníky, způsobující malarii.

Rozšíření nemoci.

V dalších letech svého bádání na poli malarie dospěli učenci k výsledku, že rozšířením malarie jsou komáři a o p h e e a, vyskytující se v teplejších bažinatých krajích. Život a vývoj malariových plasmoidů se totiž z části odehrává v těle člověka, z části v přenašeči, tedy ve jmenovaném komáři. Při tom lze pozorovati různé stupně vývoje.

S hlediska lékařova rozlišujeme tři typické druhy malariové horečky. Poměrně slabší průběh nebezpečné horečky má malarie tertiana a řádící se vyskytující malarie quartana. Nejnebezpečnější je však třetí typ, malarie tropica. Posílený

je napadán prudkými, vyvolujícími horečkami, následujícími rychle za sebou. Většinou se horečka dostavuje každých 48 hodin, někdy však dokonce i dvakrát za den.

Nové německé léky.

Jelikož se dlouho užívání chininu ukázalo částečně nedostačující, bylo nutno hledati nové, lepší léky. Roku 1926 mohla německá chemie ohlásiti velký úspěch. Podařilo se jí totiž vytvořiti syntetický preparát, který byl později nazván „Plasmo chinin“. Tento preparát se již záhy poté prakticky velmi dobře osvědčil. Roku 1933 následoval další německý lék proti malarii, který obdržel jméno „Atetbrin“. Poslední preparát, snad ještě lépe působící než léky právě jmenované, byl objeven roku 1938 a obdržel jméno „Certon“. Jelikož každý z těchto léků působí zvláště silně vady proti určitému druhu malariových plasmoidů, doplňují se tedy navzájem a proto se zvláště dobře osvědčila léčba několika léky najednou.

Další rozšíření malarie.

Podle statistických výpočtů umírájí ročně tři miliony lidí na celém světě na malarii. V Evropě byl v tomto století největší počet onemocnění malarii zaznamenán za poslední světové války. V jižní Evropě, kde se malarie v některých zemích i dnes ještě vyskytuje, jest energeticky potřebná rozsáhlými zdravotními akcemi. Zvláště úhrazná je boj proti této nemoci veden v Itálii, kde na počátku Duceho byly vysoce nepoužitelné modely, které již od pradávna byly semenitím této nebezpečné nemoci. Ale i v Albánii, Bulharsku a v Řecku se usiluje o vymýcení malarie.

Dnes je malarie již na dšupě z Evropy. v. N.

NĚMČINA

dopoledne, odpoledne i večer. Soukromá jazyková škola v Praze II. vydř. Alexandra Otáhalova, Václavské nám. 41, Avion, Telefon 345-63. 676

Soukromá obchodní škola

vydř. Ing. V. Kobylský, Praha II, Václavské nám. 17, Zápisuje denně Tel. 280-98. 675

BASIC ENGLISH

Kroužky angličtiny, 80 stálo, 600 Kč. Spálená 33 (naproti Olympu), tel. 448-24, 493. 672

Soukromá obchodní a jazyková škola

v Praze XII, vydř. Ing. E. MADERA, zápisuje denně do nových oddílů. — Prospekt zdarma. 697

NĚMČINA-angličtina

HRADEBNÍ 9
Soukromá dvouletá obchod. škola Spolku pro povznesení vzdělání, PRAHA I, HRADEBNÍ 9, TELEFON 604-24. 742

Svět patří schopným!
Mezi schopné patří absolventi
1roční školy a kursů
NĚMČINY,
francouzštiny, angličtiny
Soukromé jazykové školy v Praze II.
vydř. J. NOVOTNÁ,
Praha II., Lazarská 6. Tel. 283-01.
Zápis denně. 661

Dopolední škola němčiny
a angličtiny (denně 9—12 hod.)
Odpolední a večerní kursy
němčiny a angličtiny 6-7, 7-9 hod.
SOUKROMÁ JAZYKOVÁ ŠKOLA
ÚSTAV MODERNÍCH ŘEČÍ
PRAHA II., Spálená 18, tel. 236-76.
BRNO, nám. Viktoria 21, tel. 195-43. 671

I PŘI SVÉM POVOLÁNÍ
můžete a úspěšně studovat kreslení a malbu doma, metodou ŠDU, navzdorem již více než 2000 let. Zadejte bez. ilustr. prospekt za 2 Kč zn. Škola dekorativních umění Praha II., Vodňanská 36/27. 673

ČESKÉ KVARTETO
K. HOFFMANN, J. SOK, J. HEROLD, L. ZELENKA
nahrálo na gramofonové desky POLYDOR ojedinělé snímky dokumentárního hodnot ze skladeb A. Dvořáka, B. Smetany a J. Suky
Ve všech odborných záležitostech
POLYDOR ESTA

Milujte proto život, naučte se jej znát. Onen život, plný mládí a jarní svěsti. Pak se vám nebudete zdát zbytečným. Věřit mu, v něj doufat, a jej milovat! Život, který nám dal nejkrásnější dar — mládí, plný, holdující v radosti, v radosti z práce!

A proto víme, že všichni se budeme rvát o své ideály, že všichni budeme věřit, věřit sobě a životu. A každému, kdo by nás chtěl urazit ve své lehkomyšlnosti, a hrdoší a statečnosti svého mládí mu řekneme, že se neukloníme před žádnou tíhou nezdaru, ale že půjde dál, věřící sobě a novému životu, životu práce.

M. Tesař, Benešov

Mládí nemá pravý smysl a podstatu kázně. S kázní samotnou poznáme se jako také při porině školní docházky, jakmile však školu opustí, zapomena na kázeň

Na slovíčko, čtenáři

Václav Vrba, Píseň: Krátké články můžeme potřebovat. Pošli.

Jatka Bouz, Čáslav: Jenom trpělivost, kamarádi! Cti hodně žít a posuzuj. Jsme zaslouženi velkými množství rukopisů.

František Rednáč, Lázně u Zámku: Umíš dobře psát o českém životě.

Jan Švehrovský, napísal beskon povídku, ale hádame ji do kole posílá nepravdu svou adresu.

Jaromír Bauda, gymnasta z Jevíčka, píše, aby žil otiskoval stránku z časopisu Velkomoravské říše. Jeho nářimavý návrh prozkoumáme.

úplně. Hodně se psalo a mluvilo o kázní či nekázní mládeže, avšak žádná mimoškolní výchova mládeže ke skutečné kázní nevedla. I když byla mládež v některém spolku vychovávána, byla kázeň vždy věcí dobrovolnou, tedy vlastně žádnou. Tak mládež rostla jak dítě v lese, zpohodlněla. Dnes však sama poznává, že doba přítomná i budoucí nemůže potřebovat lidi neukázněné. Kázeň musí být pro každého věcí samozřejmou, nikoli nutností! V každém počínání mládeže, v každém jejím myšlení a práci musí být kázeň, neboť jen tak zajistí si svou budoucnost.

Václav Vrba

A jsem přesvědčen, že, jakmile každý mladý Čech a bratrským porozuměním bude chápat pravici, podávanou pro spolupráci, tím okamžikem i pochopí nového ducha, jenž vane z německé strany. Ocení oběti, které jest nocí dáti pro obrodu nové Evropy a svou práci, ukládanou povinností vůči Říši. Dokončí tak zdárně dílo spolupráce, jež je nutná jako předpoklad pro vzájemnou důvěru, z které plynou pro nás nejlepší podmínky k výstavbě v rámci Říše. Čeká nás proto práce neamlouvací, která zajistí našim budoucím pokolením spokojenost a polehnaný směr!

Jaroslav Jirman, Praha

Umění — to je ještě věc krásná, ale jako všechny krásné věci, je zde na světě lidem pro potěchu a radost. Divadlo i film se musí stát nezbytnou živou potřebou každého jednotlivce, který chce dostát tu, co dnešní člověk má právo od života žádat — štěstí.

Bryz snad již utichne válečná vlna vítězství nových myšlenek, názorů a ideálů! Rozvíje se opět

plnou měrou zdravé umělecké souměření mezi národy a národ český obtočí více než čestně!

J. Bouz, Čáslav

— Když jsem vás, chlapci, viděl, jak za zpěvu a při zvucích harmoniky jste pochodovali naším městem, abyste se na příkaz doby a z naší povinnosti přihlásili na práci v Říši, vzpomněl jsem na dřívější odvody na vojnu. Také jsme chodili s dobrou náladou, protože stát se vojákem bylo pro nás cti.

Když jsem se mezi vás připojil a poslouchal vaše písně, abyste na práci nebyli určení, zdomněl jsem si opět na odvody. Ti, kteří podle svého soudu neměli mnoho vhlídek stát se vojáky, šli předeem vytkovali, že na vojnu nechcili, aby tak maskovali svoje vroucí písně: «Nebyť uznán nepotřebným mrzákem».

Já vím: že každého z vás lákaly dálky, ale snad podléháte domněnce, že by vám to doma zabilo, že chcete lit do světa a tam se třeba «zkazíte». Proto jste se přidali k těm mamintiným maximalům, kteří budou opravdu sláhat, nebudou-li se moci držet mamintin sukne. Ale vám, hochům jako ledě, na které právě teď myslím, to opravdu neslušelo.

Myslím, že je výsadou a právem mládí, přiznat se ke všemu otevřeně. Nebýt se toho a neposlouchat svých. Ve vašich rukou leží osud vál a konečně i budoucnost našeho národa. Cím více vykonáte pro vítězství mladé Evropy, tím větší podíl na příštích výhodách přibude i našemu národu. Budeme-li dnes za peci, zapomenou na nás i při koláčích. Proto nešťastlujte a nešetřte na akurtrav.

Nám, mladým patří budoucnost! Jan Krejčí, Náměst.

Zdáme znovu důrazně všechny čtenáře, kteří nám piš, aby nám posílali články stručné a aby svou adresu uváděli na obálce i uvnitř dopisu. Prozatím jsme nejvíce zaplacenými básněmi, ale většinu básní musíme odmítnout. Přispěvatelé prosíme, aby četli odpovědi jednotlivým čtenářům v naší listárně. Listárna je zrcadlem stůlk redakce se čtenářem.

Čas sám o sobě není důležitý. Důležitosti však nabývá svým hodnocením. Hodnotí se jeho náplň, kterou mu dodává člověk svou ryčností a životem. Čas nenabývá u každého stejné hodnoty. Každý z nás pracuje rozdílně. Někdo pracuje pomaleji, druhý rychleji, jeden pracuje více, druhý opět méně. Život je dosti dlouhý. Tvrdím s naprostou jistotou, že kdo chce může dosáhnouti dobrého života etati se nezávislým a samostatným. Život člověka se hodnotí podle toho, co vykonal.

Věra Farská

Ti, co jdou za naplněním svého řádu, ti jsou až vznešení svým nadšením a vírou, jsou obdivuhodní svou aílou. Ta badí závisli Ten jejich krok se přilíhí mooně rozléhá, aby ho nezaslechli nepřítelé všeho, co nese prospěch ykém. Už se rozléhá spěl hlasů, která soufate křičí: Rozdrtit, rozehnat, zničit. Ta volí jen jeden hlas: Přijmout boj a — zvítězit.

A seřazený áik dovede plnit rozkaz. Do poslední písmeny.

Nepřítel je zničen, protože přecelil svou sílu a nedocenil tu, která je v pačích bojovníků za lepší příští život dnešního člověka a toho, který přijde po nás.

Jaromír Netík, Praha

Ztracená kniha

kde se baví a směje na chodbě, mvali si troce Ota. No lákavě by nel Kdo by se bavil s kamarádem, který je mrzutý pro nějakou nehodu, jako tadyhle Ota! A přece by se ve dvou lépe hledalo a pátralo. Zdeněk by mohl espoň poradit! Místo toho ale někde dovádí na chodbě a ani trochu mu na Otovu osudu nezáleží.

Ota vychází z lavice a jde na chodbu. Zdeněk tam stojí na schodech, naklání se trochu přes zábradlí a volá na kohosi do níže šho patra:

«Ne samozřejmě, že je vázan! A ty obrázky, človiče! To budeš lásnout! Tak zítřka, nezapomeň! Otu ať zamrzne! Při foukáníem kouzu — tohle vypadá hezky! Viděl jako by Zdeněk mluvil o jeho, vlastně o Suchánkově knize!

Ota se duchapřítomně nahnul také přes zábradlí, aby viděl, a křem to Zdeněk do nížeho patra bovoří, ale nřikl neodě. Hovor byl ukončen a ten kdosi v nížším patře odskočil již od zábradlí a zmizel mezi davy procházejících se tam chlapců z liných tříd.

V Otovi se všechno vzbouřilo. Nemohl ani promluvit. V hlavě mu zavřelo a když se myšlenky trochu usadily, vyplavala z jejich zmatku navrch jen ledina: Bvi to Zdeněk, který bvi dnes dlouho a nebilšle Otově takce!

Několikrát tu chabynat pak zavřel. Zdeněk je přece jeho kamarád! Nemohl by přece něco take-

vého udělat! Kdyby vřichni ošatni ano, tak Zdeněk nikdy!

Fakta ale mluví! Nežtrátila se Otovi kniha? Ztratil! Nebyl Zdeněk jediný v blízkosti jeho tašky? Bvil! Nemluvil právě teď před chvílí a někým o té knize? Mluvil! Mluvil! A zdání někdy klame. Tichá voda blchy mele!

Konec přestávky se blíží. Je to dnes poslední. Za hodinu se jde domů. Zdeněk se vrací také už do třídy a do lavice vedle Oty.

Ota na něho hledí s podivným pocitv odporu, hněvu i lítosti. Odpor k němu cítil proto, že se mohl Zdeněk pro jednu knihu smílit až k úloze zloděje. Rozhněvan je na něho, protože Otu dostal do tak trapné situace. Vždyť kniha nebyla jeho, patřila Suchánkov! A lítost cítil proto, že ve Zdeněkovi ztratil kamaráda. Docela dobře si rozuměl. Skoro celé ty dva roky! A teď následnou toba!

«Tak co — začíná řeč Zdeněk. «Naleť iat! Hledí při tom před sebe na desku lavice a neozdvíhne na Otu ani oči.

«Ne! odekává Ota chladně. «Nic jsem nenalel! Jak bych tak mohl náit, když kniha zmizla už dávno za hory a doly! Těmi šortami a doly mvali Ota také to níže poschodí — ale neodvážil se to přece ten náhlav vyslovit. Ať se to dovrtí! Zdeněk sám s Y toho, co mu teď Ota řekl, že už vi, kdo knihu vzal — a kam li hoem zalandrotil!

Profesor bříhčí, hoř nověvali, hodina začíná. Ota si prožívá jako v mráptách a v hlavě se mu rolí nepřítomné myšlenky. Pak se konec vřubování a hoř se hrnou ze tříd. Ota ale neposlouchá. Chce si po odchodu všech prohlédnout ještě všechny lavice. Snad přece jen někde knihu objeví.

«Zostanu s tebou tady», pravi Zdeněk pevně. «Pomohu ti hledat!»

Je až zallimavě i odoorně, tak se dovede ovládat. Jak tebe umí předstírat dobrou vůli a snahu pomoci! Ota by byl rádřadil sám, nemůže se na Zdeněka ani podívat.

«Ota mlčí a neodpovídá ani na Zdeněkovu nabídku. Hledat! spou a Ota dává svou nedůvěru Zdeněkov! znát alespoň v tom, že prohlíží znovu i ty lavice, které už Zdeněk prohlédl.

Nenašlo se nic.

Ota jde mrzutě ze školy a Zdeněk ide s ním. Hovoří k němu vřidně a utěšlivě, zatím co se liště táhne raduje, jak získal pěknou knihu, sníž by na sebe uvrhl podezření!

Ota odpovídá na jeho řeči jen jednoslabičně a neřadíli by mřel vůbec. A v duchu si spřádá řeč, jak to asi řiitv řekne tříděmu, až bude chvíle, aby ho přesadil od Zdeněka do jiné lavice. Vymluví se, že tady třeba řostně vidí, nebo tak nějak podobně. A Zdeněk se pochozí, proč se od něho stěhule! A to je to hlavně!

Je tak rozčilený a rozechvěný, že ani nechápe, co k němu doma maminka mluví.

«Máš ty taky ale hlavu děravou! říká mu. «Celé ráno si připravuješ věci pro školu a pak toho doma řešitě polovinu zapomen!

A užaslé Ota vidí na svém stolku — trochu zakrytou novinami — Suchánkovu knihu! Tu, o které mval, že li Zdeněk...

Jeho radost z toho, že nebude muset ztracenou knihu zaplatit, byla velká. Nebyla ničím proti radosti nad tím, že jeho kamarád Zdeněk není takový, jakým ho Ota dnes ve škole viděl.

Ještě téhož dne k němu doběhl a omluvil se mu pokorně za své otřklivé chování k němu a vysvětlil mu i důvod.

A Zdeněk bvi tak hodný kamarád, že mu nevěčně podezřívání odustil!

Krechy: V. Raša.

SPORT

ZKRÍŽENÉ FLEURETY

Boj — Ostře světlo reflektoru ozářuje planč a dvě stojící postavy v bílých křídlatých fleurety na pozdrav. Střech, prima, sekunda a výpad. Drátěné masky šermířů se lesknou. První náraz. Šermíř a černou

rukavici uskočil a jeho nohy se opět vyrovnávaly do pravého úhlu. Měl se znovu do střehu a tělo se rozehrává v nádherném koncertu svalů, postihu a bojovnosti. Zápas! Protivník se sklání a jeho ruka náhle vyletí kupředu. Poznal taktiku soupeře. Fleurety na sebe narážejí, limitují vzduchem, oplácejí parabolou — jen s jedním cílem — zasáhnout!

Oboustranné útoky jsou teď vyrovnané. To vlastně není boj dvou lidí, to boj dvou silných individualit, které i v době tak realistické se na chvíli vrátily do staré, sladké romantiky, kdy šerm byl jediným prostředkem, jímž se smazávala křivda a vyrovnávaly účty. Postavy v bílém si nešťastnou ale důlní rána za ranou, výpad za výpadem. Pak se chvílemi zdá, že bude klid, ale tu již vyletí znovu ruka jednoho z nedočkavě chvějící se zbraní. Terce, kvarta a talie fleurety narážejí na sebe. Boj se dostává do nejkrásnější fáze, kdy jeden nebo druhý prohrává. Oboustranný střeh. V šermu všechno směřuje, takže jest každý dech přitomných. Šermíř a černou rukavici ohřívá fleuret o sm, aby se znovu postavil čelem svému soupeři.

Nervózní napětí prolíná tvářemi přítomných. Aktivnější útočník s černou rukavicí zahajuje výpad a nekompromisně uhnul, přes byl zasazen. Fleurety se znovu rozsvětlily a náhle prudší náraz a klidné uzavření. Černá rukavice, třímající fleuret, vyrazila zbraň a ruky svému soupeři. Boj končí...

Tak snad prolínají všechna utkání ve všech třech stadiích. Bojující se ve fleuretu, v kordu a kavalu. Více, než na fyzické síle, záleží na rychlosti, postihu a inteligenci šermíře, neboť šerm není sportem sily, ale v prvé řadě rychlosti a klidu.

Šerm je krásným sportem. Je individualní, to znamená, že bojující proti sobě dva jednotlivci stejného zbraní — čestně a poctivě. V šermu to však není a když se tak díváme na akce boje, chápeme, že se mu skutečně vrátil k konci, když se v něm vrátila ta tvrdost, kdy jsme se benám všichni ocitli v útlích d'Artagnanů, Athosů a pod. Bylo to hezké...

Na planč nastupuje nová dvojice. Oba soupeři si polávají levé ruce, neboť pravé mají chráněny silnou rukavicí. Je-li stisk ruky v sobě pravě chlapčívá.

Odházíme, jen naše oči jsou ještě někde u skřížových fleuretu a dvou bílých postav.

Střech, výpad, prima... nagnává nám v nárazu zbraní na hlavou.

NEJEN MRAVNĚ A IDEOVĚ, ALE I TĚLESNĚ SE PŘÍPRAVIT

Čtyřicet pět absolventů kursu tělovýchovných instruktorů

Časný duch a zdravé tělo není jen otázkou jednotlivého mladého člověka, nýbrž je to souborový zájem národního celku. Kuratorium pro výchovu mládeže si vytklo do svého programu starat se nejen o mravní a názorovou převychovu mladé české generace, nýbrž chce prostřednictvím pověřených tělovýchovných klubů a spolků vést péči o její zdraví a tělesné zdokonalení. Je to velký úkol, na který je potřeba poctivých příprav, nemají-li se upadnout do bývalých chyb. Jednou z nejdůležitějších otázek je výběr vychovatelů, kteří by se se vši odpovědností chopili tohoto úkolu a dali mu v službu všechny své dosavadní i nové nabylé zkušenosti. V pražském

Vzorný pochod v tělocvičně.

Michnově paláci (v bývalém Tyršově domě) se začalo právě v minulých dnech čtyřicet pět mladých, zdravých, zájemných talentů předstoupit nazatřelých mužů, aby jako první se chopili pochozího cvičení i tělesné výchovy, které ponosou mezi námi mládež. Prošli během týdne korekčních dnů opravdu pernou tělovýchovnou a zručností jejich ideovou školou. Nejlepší tělovýchovní odborníci a sportovní instruktoři se vystřídali před nimi v přednáškách i v praktickém výcviku. Celý teoretický a praktický výcvik byl zaostřen tak, aby se mohli uplatnit v předpokládané výchově mládeže od 10 do 18 let. Projedeme nyní společně jedním takovým dnem výcviku. To opravdu nebyl kurs, do něhož by se někde přišel rekreovat, vyhládkovat se zde přišla káza a bezpodmínečná účast. Časné ráno jsme byli již na nohou a od sedmé hodiny den jak den strávili jsme hodinu metodického, praktického výcviku na planči. Pak snídání, úklid a o deváté již stojí všichni připraveni k výtvarnému vstupu na nádvoří. A již vzbývá dole do krávné, prostorné tělocvičny, kde jsou na pořadu tak zvané malé hry, speciálně určené pro dospívající mládež. Diny den tuto veselou hravou činností vystřídá opět gymnastika, kolektivní metodika lehké atletiky, nebo cvičení na náradí, které je pojato spíše jako cvičení praktického než silového. A jakmile se posune hodinová ručička na jedenáctou, nastává hodina sportovního zápasu, jiu-jitsu a sebeobranu. Na dlouhých a širokých páscech žíněnek provádějí se prakticky jednotlivé prvky zápasu, hmaty, chvaty a pády se vedením kamaráda Zrubka, který je nositelem nejvyššího stupně japonského vznamenání — černé stuhy za sportovní zápas. Po několika dalších

Kuratorium pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě uspořádalo první speciální kurs pro tělovýchovné instruktory. Před svým zakončením byl kurs navštíven předsedou Kuratoria ministrem Moravcem, který v doprovodu generálního referenta dr. Teunera provedl přehlídku frekventantů kursu a se živým zájmem přihlížel cvičením v tělocvičně a krytých plovárně. Kursu se zúčastnilo čtyřicet pět mladých mužů, vesměs tělovýchovných pracovníků, mezi nimiž jsme viděli i sportovce zvučných jmen, jako atlety Béma a Horáka, náhodovce Kabeláče, prof. Slámu a mnoho jiných. Také mistr sprintera Parádka, z jehož pera se ostatně dovíte více o tomto kursu, jehož byl plným účastníkem:

hodin přicházel do tělocvičny i populární pražský instruktor Jiří Hojer, aby se ujal výcviku v rohování. Čtyřicet pět párů rukavic se rychle navlékalo na tvrdé, nedočkavé pěsti. A když po poctivém základní přípravě po prvé vložili bez výjimky ukusili tento šerm přelstí, vystřídali řadu úderů a potnali jejich chuť, byl to nádherný obraz, pravého a namítavého mládeže, který byl zárukou, že všechno, čemu se zde naučili, předají podle svého nejlepšího vědomí a svědomí svým svěřencům. Nakrátko ještě razni pořádkové povely. Je potřeba uklidnit bojovou náladu, zafixovat se, vyrovnat, pochodoval, rozpívat si. Následuje společný oběd, odpolíněk jen zcela krátký a za chvíli vyjdeme do nové blízkou lanovkou na Petřín a odtud v pochozího útvaru na strahovský stadion za veselých zvuků ústředního pochozího zpěvu. Odpolíněk na štravcové dráze je přirozené zahájení lehkou atletikou. Starší zkušenější závodníci vedou nácvik běhů, skoků a vrhů. Někdy se v blízkém okolí provede orientační běh na 3-4 km, aby zde všichni osvědčili své vytrvalostní schopnosti, silovou vůli a odolnost, které jsou předností každého vychovatele. Tu ostatně musí prokázat hned v dalším průběhu odpovědnosti v

Gymnastika a kord.

bojových hrách, až už je to kopíková, handball nebo kopaná či rugby. Mladé tetry po pažím a pino krásných dojmů v arde, vrácíme se domů zpět a bouřlivou písní na ruce. Po malé sjezdové lanovkou dovéže pražského zákoutí, nad nímž se už pomalu stmívá, všichni jsou naposledy pozdraveni a stahováni a všechno uzavru sálého dne smyji sprchy a otužilých láh.

Na rovnoběžný rozvoj nejen těla, nýbrž i ducha, se napro-

Ministr školství a ministr lidové osvety Emanuel Moravec, předseda Kuratoria pro výchovu mládeže, se sejmí spolupracovníky z Kuratoria pro výchovu mládeže při zakončení 5. výcvikového tábora v Michnově paláci.

minalo ani v našem tělovýchovném kursu. Předvečerní doba byla vyplněna kratšími referáty, které vypracovali a proslavili všichni účastníci a které byly nejen čistě odborného rázu (první pomoc, skoky do vody, lyžování, sportovní tisk, povinnosti a práva instruktora atd.), nýbrž i ideového zaměření, které mělo přiblížit a véc-

chý zapojit do nového světového názoru. Neboť bylo jasné, vyřešeno a stále připomínáno,

Box byl velmi oblíben, jeho nácvik redl známý odborník Jiří Hojer. Všechna foto Sovo.

A. JANDA vzor mladé generace

Snímek fotoreportéra Karla Ka zachytil jednoho z pilných kopanů, Antonína Jandu a jeho bě, který ho proslavil... na mladých let doradil mládež.

fozu brankářů. Jeden goal se hýbal. Starý pomělně jeho anejl jeho typický postoj při rozhoji také jeho útok na bránu. Ale není tomu tak v generaci, která o něm už je mluví. Proto v několika řádcích pokusím Antonína Jandu blíže přiblížit.

Minulou neděli se Antonín loučil s hřištěm. Říkal, že se odchází, ale jak ho známe, nemohl odjet, že by to už byl jeho poslední zápas. Ale, jak jsme tomu, že se bylo jeho rozhodnutí a podívejme se na spátky. Rok 1911 bude pro celou naši kopanou rokem velmi smutným. Tehdy, ještě v bratru, když svou fotbalovou kariéru v Praze VII. Po čtyři roky byl vy materského klubu a nebyl to v roce 1915 narukoval do vojska. Bratři Prahy VII. musel by nedělní on k přeměně do tv. Oba bratři odešli, poněkud dovedení klub zastavil činnost a se potulo napůl bra Antonín, na ně se bude dlouho vzpomínat. Po Sportu se vyvíjel na mládež v mužstvu a se Sportu se stala velkou popularitou. Tímto se ukazuje jeho, a Antonín a Tělník, který se chcel, aby oblékl dres jednoho z nejlepších českých klubů. Janda ukázal svůj charakter a naplnil. Odjel, aby a jeho odchod mohl být jeho celým životem. Když nabídku byla velmi lákavá, Janda se a spolu a vysoce káček, které měl dostat nejvyšší a on sám. A zde musí mladí vidět příklad, aby nebyli tak diletanti, které se nemají z „aktivity“ dovedou uvést svůj život se starostí, a to je i sportovce či ne. Jak mnozí byli oškliví, že hráči tak a. Je klubu do druhého a nakonec, jmenem, že doma v jeho nepříteli to je přesně jenom on vrátil se spátky. Snad se říká, že tam oni nepatřeli, jmenem si odchovanci klubu ho dovedli hrát. Dokonce se musel do pozadí a už ani i když předtím jako výkonného fotbalisty ho o klubové činnosti, kterým Janda nebyl. P otec vrátil znovu do svého 58. FII a poměrně byl užlo vrátil, vyřadila si ho Sportu jezd do Ameriky. Potom ovšem dále za svůj klub. Poté již viděl velmi často se spoluby Sportu a odjít — a jeho starých internacionálů.

Janda, dnes palestinský, je velkým tréner, ať už na národní nebo na sobě dle pro mládež, točce, příklad, před kterým dá klubové dle. To proto, že necháme stranou jeho nedostupný charakter, charakter je plněný, který mu nedovolil jedinkrát uvést test a hery v mladé generaci. Zůstal mu, když měl možnost řídit tým stávní, který by ho učil o budoucnosti a on a on a nejete. Proto, mladí sportovci, doka a Jandovi svůj vzor a od něho, aby se se stali mohli do své historie pohledně té tak přímo, jako on.

Pozor red: K rozvoji Jandy se velkým trénerem latým mltem jsme poznamenali jeho konkrétní rozhodnutí a procentuální rozložení. A viděti se zase Janda objevil v XI internacionálů...

Janda, dnes palestinský, je velkým tréner, ať už na národní nebo na sobě dle pro mládež, točce, příklad, před kterým dá klubové dle. To proto, že necháme stranou jeho nedostupný charakter, charakter je plněný, který mu nedovolil jedinkrát uvést test a hery v mladé generaci. Zůstal mu, když měl možnost řídit tým stávní, který by ho učil o budoucnosti a on a on a nejete. Proto, mladí sportovci, doka a Jandovi svůj vzor a od něho, aby se se stali mohli do své historie pohledně té tak přímo, jako on.

Pozor red: K rozvoji Jandy se velkým trénerem latým mltem jsme poznamenali jeho konkrétní rozhodnutí a procentuální rozložení. A viděti se zase Janda objevil v XI internacionálů...

Linie módy • zákony chůze •

obojí vždy spojit v nové, to jest zvláštní služba, kterou Rieker vykonává. Lhostejno, máte-li nohu štíhlou, nebo silnou, plochou, nebo s vysokým nártem, drobnou, nebo velkou — Riekerův výběr má i pro Váš typ nohy dobře padnoucí, módní tvar.

Nahoru: Ivar Erika pro štíhlé nohy s úzkými patami.

Rieker

POLICKÝ-RIEKER A. S.

21. prosince

bude zahájena nová třídní loterie. Bude vylosováno za 45,444,400 K výher od 320,- do 1,000,000 K. Prémie také milion K. A jednou vyhraje i Vy! Osmnáct losů stojí 20,- 50,- 1,- 41,- 1,- 82,- celý los K 164,-. Platíte si předtím.

Zde máte oddělení a zastupitel.

V. LIŠKA A SPOL.,

PRAHA I., TR. VIKTORIA 17, telefon 300-87, 341-98.

JAKO VYHRÁT? a proto objednejte si jistě, dříve, než začne losování, a tím se vyhnete zklamání. Losování začne 21. prosince 1942.

Jméno a adresa: _____

JAKOST **80** LET JAKOST

Kluge
ČOKOLÁDA

ALLANOVY
PŘÍPRAVKY S

ČERVENÝM ROHEM

PRAŠEK DO PEČIVA
VANILINOVÝ OUKR
PRAŠEK DO PERNIKU
„PERNIKYN“

JSOU NEPOSTRADATEL-
NÝMI POMOČNÍKY
KAŽDE HOSPODÁŘKY

H.B. Allan

Dvůr Králové n. L.

Naše nová

TŘÍDNÍ LOTERIE

ZAČÍNÁ JIŽ 21. PROSINCE

Je i pro náš mladý dorost

I JEDNA OSMINKA PŘINÁŠÍ ZAČASTÉ VÝHRU
PRÉMIE 1,000.000 K • HLAVNÍ VÝHRA 1,000.000 K
POLOVINA LOSŮ MUSÍ VYHRÁT

**HOTEL
A LÁZNĚ**
PRAHA II.
NA POŘÍČÍ

**KŮŽE A ŘEMENY
POLICKÝ-
RIEKER A. S.
JAROMĚŘ**

ZNÁMÝ
NÁKUPNÍ
PRAMEN!
GALANTERIE • HRAČKY • DÁRKY
FR. STOKLAS

PRODEJNA: Brno, Cejl 55. Tel. 14929 • Ve velkém: Brno, Bratislavská
65. Tel. 12785 • Sklady a expedice: Brno, Cejl 107. Tel. 18841.

DIETETICKÝ PŘÍPRAVEK
„JEKOM“

obsahuje fosfor, vápník a hořčík, udržuje a silí nervy, chrup a kosti. Kdo chce mít zdravé, silné nervy a chrup, ať používá denně JEKOM. K dostání ve všech lékárnách a drogeriích.

DVOJ-BLESK

na čištění ploten a jiných předmětů
Ladislavský DUBSKÝ-ORLÉ, Praha.

OBLEKY PRO MLADÉ MUŽE
VE VELKÉM VÝBĚRU V MÓDNÍM ZÁVODĚ

U. Dresler

BRNO • NÁM. VIKTORIA 18

Kouzelníkem každý!

Bez předčasně znalosti pohodlně budete předvádět každý trik, uvedený v našem katalogu, který vám pošleme zdarma:
V. GÖTTMANN, kouzelnická učeb.,
na Prahu XI, č. 1006. 704

DETSKÁ KONFEKCE
BRATŘI WITTALOVÉ,

maj. J. Bartholomä

BRNO, JOSEFSKÁ 21.

751

Dlouho nepřemýšlejte a zkuste!
Blendax
Zubní pasta
levná a přece nejlepší jakosti
BLENDAX FABRIK R. SCHNEIDER & CO., PRAHA

250 K
450 K

*Takový
je rozdíl*

mezi dobrou a špatnou náky-
nutým koláčem. Dobře náky-
nuté moučníky jsou nejen
vzhlednější, nýbrž také snadněji
stravitelné.

Zaručeně spolehlivý
jest odevádání osvěd-
čený kypřící prostředek

PRAŠEK DO PEČIVA

Dr. Jekera

„Moudrá hlava“

ČESKÉ GRANÁTY
a polodrahokamy

A. Krechler a syn

BRNO • ČESKÁ 26
TELEFON 156-35

KANCELÁŘSKÉ
POTŘEBY

K. Vágnér

BRNO • ČESKÁ 16

CHYBĚNKY

vašich sbírek doplníme svými cenami
zdarma za známku na odpověď.

ZDENĚK ŘÍHA,

obchod s dobrými známkami celého světa,
PRAHA II., Vladislavova 6. Tel. 246-80.

Vánoční dárek dědů
FILATELIE • JARMILA VINICKÁ

PRAHA I., Berlinská 3.
Palác Viktoria, Telefon 63636.

137 hodnot Protekt. 2.710.—

1.90 hodnot Protekt. 2.665.—

včetně poštovného, 1. číslo, bezvadné.

EDÁ

tomu, kdo nemá Cikánky v kapse,
je-li venku chladno a vlhko. Proti
rýmě, kašli a chrapotu...

CIKÁNKY

POMOHOU!

DIPLÔMATKY - ZIMNÍ OBUV

Diplomatky mají všechny praktické vlastnosti, které mají od zimní obuvi žádají. Příjemná špička, jsou pohodlné svým tvarem a dobře stačí svou jednoduchou elegancí. Kvalitní materiál a pečlivé vypracování zaručí jim dlouhou trvanlivost. Vyzkoušejte se Vám vyměnit poukaz za tuto praktickou obuv.

Nota

Jasně a stručně.

Co je dobré a oblíbené, tomu spravedlivě dáváme prostor a při tom každému srozumitelné jméno. Mnozí lidé ku příkladu dnes už neříkají „káva a Melita“, nýbrž prostě „Melita“. Doma vaří a pijí Melitu a dokonce i do kavárny chodí „na Melitu“. Tak důvěrně se dovede člověk sblížit jenom se skutečně dobrým výrobkem. 890

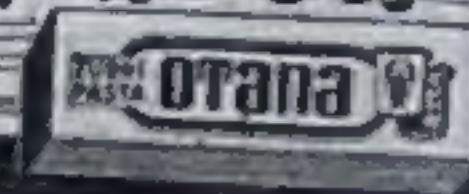

Tak je balena
pravá Melita

Osladit si
život!
RUPA

Svěží dech:

HUDEBNÍ ZÁVOD M. SCHÖNAUER,

SMIHOV, Savařská 31, telefon 411-12.
Deníky zdarma.

Dr. F. Zátka

A. S. • PRAHA X

TOVÁRNÝ
nachléb, jemná pečiva,
nápoje kyselino-uhli-
čité, hořčici a zeleni-
nové speciality.

Triola
sluší
každému

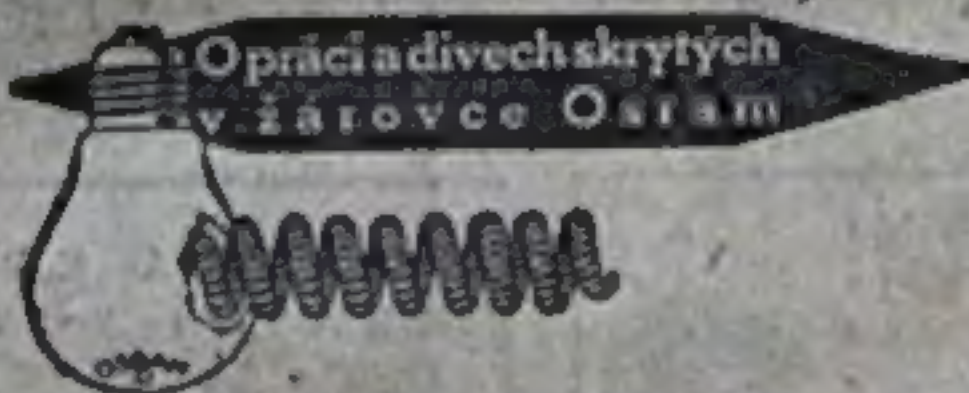
KOŽENÉ ZBOŽÍ
U FIRMY

ČANĚK

B R N O

KOBLIŽNÁ 10 • U SOLNICE 8

SPORTÉ!

Opráci a divech skrytých
v žárovce Osram

O hospodárnosti žárovky rozhoduje
její spotřeba proudu a poměr k její sví-
tlosti. Žárovky Osram-O jsou zvláště
hospodárné, používají totiž velmi
všlisco a podobně dvojitě spirály, které
proud přeměňují ve světlo velmi vý-
hodně.

Odtud vysoký světelný výkon — ne-
pátrná spotřeba proudu.
Kritika řečená

ŽÁROVKY OSRAM - D
málo světla — málo proudu

OPRAVY PUNČOCH A PONOŽEK SVĚŘTE FIRMĚ
A. Mertha • PRAHA I., PERLOVÁ 1 • TELEFON 342-04

Na stromček letos
vyrobíte si všechnu
dobrotu

KVETA

nezapomínáte, že Vám k tomu mohou pomoci
ještě osvědčení štěstí velmi pomohoucí KAVETÁ

KVETA

FRANT. MATĚJKA • třetího patra • MĚSTEC KRÁLOV

KAVÁRNA PARLAMENT,
Praha II., Václavské náměstí
telefon č. 261-30, 339-85.
Dokonalá kuchyně a obsluha.

KAVÁRNA **VIKTORIA**
PROTI NÁRODNÍMU DIVADLU

Kavárna a vinárna
„N A Š E“
PRAHA II., SCHWERTINOVA 48
Telefon 55922 — 50211.

**NÁRODNÍ
PODNIK**

Továrna na tužky v Budějovicích,
na inkousty, tužky a uměl. barvy v Praze
Ústřední kancelář:

PRAHA II
VE SMEČKÁCH 20

